ΚΛΕΙΩ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ,
ΕΤΟΣ Ε' 1889. ΤΟΜ. V. ΑΡ. 1-24.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΚΕΙΜΕΝΑ.

Ἀγαθοεργία παρὰ τοῖς πτηνοῖς 368.
Ἀγία (ἡ) πόλις τῶν Ἰνδῶν. Περιγραφὴ ταξειδίου εἰς Βενάρες ὑπὸ Φ. Σιχέρου 182.
Ἀγωγὴ (ἡ) τῶν αὐτοκρ. πριγκ. τῆς Σινικῆς 302.
Ἀδάμας 241½ καρατ. βάρους 79.
— (ὁ μέγιστος τοῦ κόσμου) 220.
Ἀδεξιότητος (αἰτία τῆς) 127.
Ἀεροναύτου (ἡ ἀγωνία τοῦ) 120.
Ἀθανασία (ἡ) τῆς φωνῆς 328. 343. 356.
Αἰγυπτιακὰ ὑπὸ Στυλ. Οἰκονόμου 82.
Αἱμόρροια τῆς ῥινὸς 127.
Ἀκοὴ (ἡ) τῶν νεογνῶν παιδίων 352.
Ἀλεξάνδρου (ὁ θάν. τοῦ Μεγ.) ὑπὸ Σπ. Παγανέλη 98.
— (τὸ φάσμα τοῦ Μεγάλου). Ἐκ τῶν „Ἀθηναϊκῶν νυκτῶν" ὑπὸ Σπ. Παγανέλη 99.
Ἀλεξίπτωτον, μετὰ εἰκόνος 297.
Ἀλληλογραφία (ἡ) ἐν τῇ Ν. καὶ Π. Διαθήκῃ ὑπὸ Κ 16.
Ἀμερικὴ (τὸ ὄνομα) 270.
Ἀμοιβαὶ ποιητῶν καὶ συγγραφέων 366.
Ἀμυντικὸν (παράδοξον) μέσον 30.
Ἀνακαλύψεις (αἱ νεώταται) ἐπὶ τοῦ Ἄρεως 242.
Ἀνακάλυψις ἑνὸς μικροῦ οὐρανίου σώματος 191.
— (Νέα) ὑπὸ Δρ. Κ. Küss 63.
Ἀνάμνησιν (πρὸς) 62.
Ἀνασκαφαὶ ἐν Βαβυλωνίᾳ 367.
Ἀνδριὰς τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας 159.
Ἀνέμου (χρησιμοπ. τοῦ) ἐν τῷ ἠλεκτρ. φωτισμῷ 31.
Ἀνεύρεσις εἰκόνος τοῦ Λεονάρδου Βιγκίου 519.
— χειρογράφων Γαλβάνη περὶ ἠλεκτρισμοῦ 175.
Ἀνδρωποθυσίαι ἐν Ἀφρικῇ 190.
Ἀνταγωνισμὸς 62.
Ἀντίχειρ (ὁ) τοῦ ἀνθρώπου 143.
Ἀπάται (αἱ) τῶν ἡμετέρων αἰσθήσεων. Φυσιολογικὸν σκιαγράφημα 225.
Ἀποθῆκαι ἀέρος 271.
Ἀπολελιθωμένα σώματα ἀνθρώπων 221.
Ἀπομνημονεύματα βραχέα 334.
Ἀπομνημονευμάτων (ἐκ τῶν) τοῦ Βλονδίνου 208.
Ἀποφυλακισθεῖσα ὑπὸ André Theuriet 340.
Ἀρεταῖος (Θεόδωρος), μετὰ προσωπογραφίας 209.
Ἀσιανολύγος γυνή 221.
Ἄσμα (τὸ) τῆς χελιδόνος. Διήγημα ἐκ τοῦ βίου ὑπὸ Δρ. Ψ. Α. Π. Θεϊνεμάνου 118.
Ἀστεροσκοπεῖον διὰ τὸν λαὸν 221.
Ἀστερία (ἡ πολυτιμοτάτη 158.
Ἀστέρων (αἱ ἀποστάσεις τῶν) 220.
— (ἡ μαρμαρυγὴ τῶν) 15.
Ἄσυλα (νηπίων) ὑπὸ Κ. 20
Ἀτμομηχανῶν (ἡ ὁλικὴ δύναμις τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἐνεργείᾳ) 30.
Ἀτμόπλοιον (ὑποβρύχιον) 46.
Αὔξησις τῆς ἀξίας τοῦ σιδήρου διὰ τῆς ἐργασίας 302.
Αὐστηρότης (ἡ δρακόντειος) τῆς ἐνετικῆς δημοκρ. 142.
Αὐτογράφων (Λεύκωμα) 63.
Αὐτοκρατορικὸν (τὸ πρῶην) ζεῦγος τῆς Βρασιλίας 358.
Αὐτοτηλέγραφος 142.
Ἄφωνος ὡς ἰχθὺς 126.
Ἀχ! αὐτὰ τὰ βιβλία! . . ἐκ τοῦ γερμ. ὑπὸ Ἀρ. Π. Κουρτίδου 354. 371.
Βάγνερ (ἐκ τοῦ βίου τοῦ) 366.
Βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ 14.
Βακτηρίδια (τὰ τοῦ γήρ. ἤτοι ἡ λύσις τῆς ἀθαν. 175.
Βασιλειάδης (Σπυρίδων), μετὰ προσωπογραφ. 177.
Βασίλειον (τὸ μικρότατον) 46.
Βαστίλλη (ἡ) καὶ τὰ θύματα αὐτῆς 210.
Βαστίλλης (ἐκ τῶν μυστικῶν ἐγγράφων τῆς) 130.
Βατράχων ἄσματα ὑπὸ Α. Γ. Η. 266.
Βερδης (Ἰωσήφ), μετὰ προσωπογραφίας 193.
Βιβλιοθήκη 15. 31. 63. 79. 95. 143. 159. 175. 207. 239. 271.
— (ἡ) τῆς Ὀξφόρδης 47.
Βιβλίον (τὸ βαρυτιμότατον τοῦ κόσμου) 175.
Βιβλίον (τὸ πρῶτον τυπωθὲν) 79.
Βιολία (πολύτιμα) 127.
Βλαβερότητος (περὶ τῆς) τῆς διὰ ραπτομηχ. ἐργασ. 191.
Βολαπυκισταὶ (οἱ) 238.
Βραβεῖον 12,500 φράγκων 47.
— τριάκοντα χιλιάδων φράγκων 221.
Βρογχοκατάρρους (ὁ ἐπιδημικὸς) 367.
Βραΐτ (ὁ Ἰωάννης), μετὰ εἰκόνος 81.
Βροχὴ αἵματος 191.
— μελάνης 191.
Βροχῶν (νέα αἰτία τῶν συχνῶν) 95.
Γάμοι (οἱ) τῆς Ἀλεξάνδρας 194.
— (οἱ) τοῦ Διαδόχου 306.
Γενναιοψυχία 94.
Γέφυρα (ἡ μεγίστη τοῦ κόσμου) 158.
Γεωφάγοι (οἱ) 318.
Γίγαντες καὶ νάνοι μεταξὺ τῶν ζώων, μετὰ σχεκῆς εἰκόνος 27.
„Γλάδστων" ἡ πόλις 95.
Γνῶμαι διάφοροι περὶ τοῦ καπνίσματος 192.
Γνώμη (μία) 179.
Γραμματοσήμου (ὁ ἀληθὴς ἐφευρέτης) τοῦ 49.
Γραφικὴ μηχανὴ διὰ τυφλοὺς 142.
Γροινλανδίας (τὰ ἐνδότερα τῆς) 159.
Γυμναστικῆς (ἡ ἐπίδρασις τῆς) ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος 174.
Γυναῖκες (αἱ) ἐν Ἀβησσινίᾳ 176.
Γυναικῶν παγκόσμιος σύνδεσμος 287.
Da capo 142.
Δαίμων. Διήγημα ὑπὸ Ι. Ι. Κρασσέβσκυ 11. 23. 39. 58. 74. 88. 107. 122. 136. 155. 171. 187. 203. 216. 234. 248. 267. 282. 298. 314. 331. 347
Δαπάναι οἰκοδομῆς μεγάλων κτιρίων 78.
Δαρβῖνος Κάρολος, μετὰ προσωπογραφίας 369.
Δάση (τὰ) τῆς Εὐρώπης 46.
Δεισιδαιμονίαι Αὐτοκρατορος 190.
Δηλητήρια οἰκειακὰ 152.
Δηλητηρίασις (ἡ διὰ κοκαΐνης χρονία) 256.
— (ἡ διὰ οἰνοπνεύματος χρονία) 254.
Δηλητηριάσεις (περὶ) του αἵματος διὰ γραφ. μελ. 206.
Δημῳδεῖα παροιμίαι 330. 346. 365. 378.
Διαβόλου (λατρεία) 110.
Διαγώνισμα σπουδαιότατον 221.
Διατήρησις φυτῶν δια χημικῶν μέσων 239.
Δίκη (λίαν ἐνδιαφέρουσα) 126.
— (παραδοξος) 238.
— (παραδοξοτάτη) 78.
Διωρύγων μεγάλα σχέδια 286.
Διώρυξ (ἡ) τῆς Κορίνθου (μετὰ εἰκόνος) ὑπὸ Δρ. Ἐδ. Ἔγγελ 232.
Donizetti (ὁ διάσημος ἰταλὸς μουσουργὸς) 220.
Δοστογέβσκη (Θεόδωρος), μετὰ εἰκόνος 145.
Δραγούμης (Στέφανος). Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος 1.
Δρᾶμα (νέον ἱσπανικὸν) 127.
— (τὸ νεώτατον) τοῦ Alphonse Daudet 191.
— (τὸ πρῶτον) τοῦ Jules Lemaître 143.
Δύο (οἱ) μικροὶ ἐγκαταλελειμένοι 220.
Ἔδισον (Θωμᾶς), μετα προσωπογραφίας 315.
Ἔθιμον παράδοξον 78. 142.
Ἐθιμοταξίας (ἡ σπουδὴ τῆς αὐλικῆς) ἐπὶ Φιλίππου Β. 254.
Ἐκδίκησις λεπτὴ 286.
Ἔκθεσις ναυτικὴ καὶ στρατιωτικὴ 190.
— ὑποδημάτων 19.
Ἐκκλησία καὶ σχολεῖον 31.
Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ βίου. Δημοπρασία ἐν ἐνεχυροδανειστηρίῳ ὑπὸ Ἀρ. Π. Κουρτίδου 322. 357.
Ἐλεφαντόδοντος (τὸ ἐμπόριον τοῦ) 318.
Ἑλληνικὸν διήγημα ὑπὸ Ματίλδης Σεράο 262.
Ἑλληνόπουλο (τό. Ποίημα ὑπὸ Δημ. Κόκκου 76.
Ἐξωτερίκευσις μηχαν.) τῆς ἀνθρωπ. θελήσεως 220.
Ἐπαγγέλματος (νεον εἶδος) 206.
Ἐπαΐται (οἱ) ἐν Ῥωσσίᾳ 302.
Ἐπίδρασις (ἡ) τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἐπὶ τῆς ὑγείας 255.
— τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἐπὶ τῶν ζώων 351.
— (ἡ) τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμ 255.
— τῆς μουσικῆς ἐπὶ ἑνὸς λέοντος 322.
— (ἡ) τῆς φαντασ. ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ σώματος 127.
Ἐργασία (ἡ) ὑπὸ 10. 246.
Ἔριξσον (ὁ Ἰωάν.) ὁ ἐφευρ. τοῦ ἀτμοκιν. ἅλικος 95.
Ἐσκιμώων (μεταξὺ τῶν) 62.
Ἐφευρέσεις 270.
— (Νεα) 79.
— νέου θερμαντικοῦ μέσου 319.
— (σπουδαία) διὰ τὴν ναυτιλίαν 30.
Ἐφημεριδογράφος (ὁ νεαρώτατος) τοῦ κόσμου 286.
Ἐφημερὶς (ἡ ἀρχαιοτάτη) τοῦ κόσμου 126.
— (λατινική) 191.
Εὐρώπης (ὁ πληθυσμὸς τῆς) 220.
Εὐσέβεια (παράλογος) 110.
Ἕως πότε θὰ γίνωνται πόλεμοι; Παρατηρήσεις διὰ τὸ μέλλον ὑπὸ Ι. Βαχενχούζεν 307. 324.
Ζῦθος (ὁ) 221. 366.
Ζωγράφος (Χρηστάκης), μετὰ προσωπογραφίας 257.
Ζωῦφια (ληστρικὰ) 48.
Ἠλεκτρικὸν (τὸ) φῶς ἐπὶ τοῦ πύργου Eiffel 159.
Ἡλίου (περὶ τῆς ὁλικῆς ἐκλείψεως τοῦ) 46.
Ἡμέρα ἀνέσπερος 174.
Θανατικὴ ἐκτέλεσις (ἡ πρώτη δι' ἠλεκτρισμοῦ) 94.
Θεραπεία (ἡ διὰ σταφυλῶν) 272.
Θεραπεία τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ διὰ ψυχρολουσ. 367.
Θεραπευτικὴ (ἡ) μέθοδος τοῦ Δρ. Weigert 111.
Θύματα (τὰ) τῆς θαλάσσης 334.
Θωμᾶς (ὁ ἄπιστος), μετὰ εἰκόνος 107.
Ἰατρικαὶ προλήψεις 222.
Ἰατροὶ ἐν Ἀγγλίᾳ 271.
Ἰατροῦ (ἰδιοτροπίαι) 302.
Ἱέρειαι (χριστιαναὶ) 191.
Ἱερογλυφικῶν (ἑρμηνεία) μεξικανικῶν 79.
Ἰουδαῖος δοὺξ τῆς Νάξου καὶ τῆς Ἄνδρου 220.
Ἰχθύων (ἡλικία) 110
Ἰωβιλαίῳ (ἐπὶ τῷ) τῆς Α. Π. τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας 195.
Καθίζησις (αἰφνηδία) τοῦ ἐδαφους ἐν Τέξας 95.
Καϊρόλης (Βενέδικτος), μετὰ προσωπογραφίας 242.
Καιροῦ (προγνώσεις τοῦ) 18.
Καλανδάριον (τὸ) τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας 32.
Καλλίας ἱπποκράτης (ὁ Ἕλλην ἰατρὸς) 47.
Κάλλους (ἀγῶνες) καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς γυναικείας ὡραιότητος. Συγκριτικὴ μελέτη 71.
Καλτσοδέτας (κατα τῆς) 270.
Κάπνισμα (καὶ πάλιν τὸ) 351.
— (τὸ) κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν 95.
Καπνοδόχη χαρτίνη 94.
Καπνὸς (ὁ) τοῦ Λονδίνου 271.
Καπνοῦ (γένεσις τοῦ) 94.
Καρδίας (ἡ ἐνέργεια τῆς) 14.
Καρδιακὸς (ὁ) παλμὸς 352.
Καρδιακῶν νοσημάτων θεραπεία 191.
Κασσιτερίδων νήσων (ἡ θέσις τῶν) 15.
Κατακόμβαι ἐν Κιέβῳ 46.
Καταρράκτης (ὁ μέγιστος) 143.
Καύσωνες (ὑπερβολικοὶ) παρελθόντων αἰώνων 238.
Καφὲ (πρὸς δοκιμασίαν τῆς ποιότητος τοῦ καλοῦ) 30.
Καφὲς (νέος) 95.
Κειμήλιον (πολυτιμότ.). Ἐκ τῆς ἀρχ. ἑλλ. φιλολ. 63.
Κεφαλόπονος (ὁ) 320.
Κῆποι (βοτανικοὶ) 79.
Κινέζοι γόητες 254.
Κινέζων (ἐκ τοῦ οἰκειακοῦ βίου τῶν) 64.
Κίνησις (ἡ) τῶν σημείων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς 159.
Κληρονομικότητος (ὁ νόμος τῆς) 362.
Κλήρου τοῦ κατωτέρου (σχέδιον ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως) 47.
Κολόμβος (ὁ Χριστόφορος) ὡς colporteur 62.
Κολυμβήτρια (ἡ ἀρίστη) τοῦ κόσμου 302.
Κοιλώματα (τὰ) τῆς γῆς. Ἐν βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ὑπὸ Β. φ. Βολφςχοφερ 273.
Κόνικλοι (οἱ) ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ 30.
Κοππὲ (Φραγκίσκος), μετὰ εἰκόνος 33.
Κορσικανικὰ ᾄδη 126.
Κοῦκλαι τοῦ Ἐδισῶνος 126.
Κράτος (τὸ μικρότατον) τοῦ κόσμου 110.
Κυνέη ἄϊδος. Νέα ὑπνωτιστικὰ πειράματα 278.
Κώδων ἐκ καθαροῦ ἀργύρου 94.
Κώδωνος (ἀρχὴ ἱστορία καὶ παράδοσις τοῦ) 113.
Κωνώπων (κατὰ τῆς μάστιγος τῶν) 191.
Κωφὸς (ὁ) ὑπὸ Octave Mirbeau 290.
Λαογραφία. Μοναστήριον ἐν Ἀβυσσηνίᾳ 248.
Λατινικῆς ἐπιγραφῆς (ἀνεύρεσις) ἐν Καισαρείᾳ 15.
Λείψανα ἀρχαίας ἐλάφου 351.
— (πολύτιμα) 159.
Λιθοβόλησις (ἡ) καὶ ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, μετὰ δύο εἰκόνων 228.
Λίμνη (παράδοξος) 126.
— (φλεγομένη) 63.
Λιμὸς ἐν Σινικῇ 78.
Λόγοι τοῦ Price Williams περὶ τῶν ἀνθράκων 95.
Λονδίνου (περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ) 270.
Μάθημα (τὸ) τοῦ Γάρρικ 78.
Μασσάουα καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς 304.
Μαυρογένης πασσᾶς (Σπυρίδων), μετὰ εἰκόνος 97.
Μεγαλοφυΐα ἀγγλική 350.
Μεγαλοψυχία τοῦ Οὐάλτερ Σκὸτ 374.
Μεγάλων ἀνδρῶν μικραὶ ἰδιοτροπίαι 254.
Μέγεθος καὶ βάρος τοῦ ἀνθρώπου 95.
Μελισσῶν (φιλοπονία τῶν) 14.
Μενδελσόνος (μνημεῖον) ἐν Λειψίᾳ 351.
Μέριμνα (ἡ περὶ βελτιώσεως τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου) ὑπὸ Γρηγ. Γώγου, Ἀρχιμανδρίτου 162.
Μέταλλον (τὸ πολυτιμότατον) 62.
Μετεωρίτου (μετακόμισις) 15.
Μετρικὸν (τὸ) δεκαδικὸν σύστημα 206.
Μία γνώμη ὑπὸ Α. Κ. 3.
Μικροσκοπικαὶ παρατηρήσεις 8.
Μικροσκοπίου (τίς ὁ ἐφευρέτης τοῦ) 15.
— (ἡ τριακοσιετηρὶς τοῦ) 206.

Μνημονικὸν 286.
Μοντεσκίου (ἡ γενναιότης) 318.
Μουσεῖον (τὸ) τῶν ἐφημερίδων ἐν Ἀκουϊσγράνῳ 319.
— θρησκευμάτων 111.
— τοῦ Βίσμαρκ 351.
Μουσικὸν χειρόγραφον τοῦ Mozart ἐν Παρισίοις 351.
Μπροϋντζος (ἡ παραγωγὴ τῆς λέξεως) 111.
Μυθολογία (ἡ ἐκ παρατυμολογίας λέξεων) 151.
Μύρμηκες (ἔφιπποι) 174.
Μυστικὸν (τὸ) τοῦ βασιλέως 220.
Μυών (ἡ μεγίστη δύναμις τῶν) 286.
Νάρκης (περὶ τῆς χειμερινῆς) τῶν χελιδόνων 255.
Ναυτίασις (ἡ) 287.
Ναυτιλίαι (ὀλίγα περὶ τῆς) 65.
Ξενοδοχεῖα (τὰ) διὰ τοὺς ἐργάτας ἐν Λονδίνῳ ἐκ τοῦ ἡμερολογίου ἑνὸς πτωχοῦ ἐργάτου 67.
Οἰκογενεία (ἐν τῇ) ὑπὸ Α. Τσέχωφ 211.
Οἶκτου (τὸ αἴσθημα τοῦ) παρὰ ταῖς γαλαῖς 110.
Ὀλίγα περὶ χρησίμων φυτῶν 14.
Ὀλίγα περὶ ὑδρων 378.
Ὀλιγολογία 174.
Ὀνόματα βραχύτατα ἀνθρώπων πόλεων κτλ. 190.
Ὀπιομανία παρὰ τοῖς πιθήκοις καὶ γαλαῖς 207.
Ὄργανον (Μαγειρικὸν καὶ μουσικὸν) 158.
Ὄρος (τὸ ὑψιστον) τῆς γῆς 111.
Οὖς (τὸ ἀνθρώπινον) μέχρι τίνος ὁρίου δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν διαφορὰν τοῦ ὕψους δύο μουσικῶν τόνων 143.
Πάντα ὁ ἴδιος 158.
Παράστασις τῶν „Περσῶν" τοῦ Αἰσχύλου ἐν Βερολίνῳ 351.
Παραμορφώσεις (τεχνηταὶ) τοῦ σώματος 240.
Παρίαι (αἱ). Ποίημα τοῦ François Coppie ὑπὸ Δ. Βικέλα 34.
Πάσχα ὑπὸ Κ. 102.
Πατριάρχ. (ὁ Ἀλεξανδρ. Σωφρόνιος, μετὰ εἰκόν. 129.
Πεζοπόρος (διάσημος) 158.
Πενία παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν 51.
Περιγραφὴ ἐκ Ναζαρέτ, μετὰ εἰκόνος, ὑπὸ Γ. Φ. Ζελίου 359.
Περιηγητὴς (ὁ) τῆς Chasles εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Cornwallis 142.
Περιοδικὸν (τὸ) τῆς βασιλίσσης τοῦ Βελγίου 47.
Περὶ τῆς ἡλικίας τῶν πτηνῶν 319.
Περὶ τῆς χειμερινῆς νάρκης τῶν ζώων 375.
Πικρον (τὸ) φάρμ. Ἰσπαν. παράδοσ ὑπὸ Ε. Ρ. 310.
Πινακοθήκη, ἤτοι ἑρμηνεία τῶν εἰκόνων 13. 29. 45. 61. 77. 93. 109. 125. 141. 157. 173. 189. 205. 221. 237. 253. 269. 285. 301. 317. 333. 349. 365. 379.
Πλοίαρχος ὡς ἱεροκῆρυξ 110.
Πλουσιώτατοι (οἱ) ἄνθρωποι τοῦ κόσμου 94.
Πλώϊμον θέατρον 126.
Πνευματισταὶ καὶ ταχυδακτυλουργοὶ 199.
Ποιητοῦ (Στεφάνωσις) 63.
Πολύπους (γιγαντιαῖος) 14.
Πόσα λεπτὰ τῆς ὥρας παρῆλθον ἀπὸ Χριστοῦ γεν. μέχρι τῆς τελευτ. στιγμῆς τοῦ ἔτους 1888 47.
Πόσον ἔπινεν εἰς ῥωμαῖος; 14.
— μικρὰ εἶναι τὰ ἄτομα 319.
Πόσους παλμοὺς καθ' ἕκαστον πρωτόλεπτον ἔχει ὁ σφυγμὸς τοῦ ἀνθρώπου 319.
Ποτῶν (ὀλίγα περὶ ἀρωματικῶν) Liqueurs 36.
Προαισθητικὸν (τὸ) τῶν ζώων 288.
Πρόβλημα 126.
Προσδιορισμὸς τῆς θερμοκρ. τοῦ σώμ. διὰ θερμομ. 287.
Πρὸς παῦσιν τοῦ ἱδρῶτος τῶν ποδῶν 159.
Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Κλειοῦς 380.
Προφυλακτικὸν μέσον ἀπὸ τῆς διὰ μυκήτων δηλητηριάσεως 238.
Πτῆσις (ἡ) ἐντόμων τινῶν 15.
— (ἡ) τῶν διαβατικῶν πτηνῶν 239.
Πύργος (νέος) κατὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ Eiffel 287.
— (ὁ) τοῦ Ἐφφὲλ 161.
— 400 μέτρων ὕψους 270.
Πῶς πρέπει νὰ σώζωμεν τοὺς πνιγομένους, μετὰ εἰκόνων 295.
Πῶς πρέπει νὰ ἀναπνέωμεν 336.
— τρώγουν εἰς τὰ διάφορα ἔθνη 110.
Ραπτομηχανῆς (ἐφευρέτης τῆς) 79.
Ραφαήλου (ἡ οἰκία τοῦ) 79.
Ρέμμερτ Μάρθα (ἡ ἐξοχος κλειδοκυμβαλίστρια) 289.
Ρὶς (ἡ ἀνθρωπίνη) ἐν τῷ ἀγγλικῷ δικαίῳ 350.
— (ἡ) τοῦ ἀνθρώπου 84.
Ροδόλφος (ἀρχιδούξ), μετὰ εἰκόνος 35.
Ρώμης (ἡ πυρκαϊὰ τῆς) 220.
Σεβασμὸς (ὁ πρὸς τοὺς γέροντας) 148.
Σερβικαὶ ἐκπλήξεις, μετὰ τριῶν εἰκόνων 76.
Σουλφικὰρ (ὁ) πασσᾶς. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αἰγύπτου, μετὰ προσωγραφίας 289.
Σπασμοὶ (οἱ) τῶν βρεφῶν 335.
Σπόγγων (ἡ ἁλιεία τῶν) 96.
Στατιστικὰ 30. 78. 158. 237.
— (περὶ τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ Ξενοδοχείων) 220.
Στενογραφίας (περὶ τῆς ἀρχαίας ῥωμαϊκῆς) 160.
Στέφανοι (οἱ νυμφικοὶ) 318.
Στηθοδέσμων (ἡ βλαβερότης τῶν) 142.
Στιγμαὶ (αἱ τελευταῖαι) τοῦ ἀνθρώπου 111.
Στοίχημα 14.
Συγγραφεῖς (ἐστεμμένοι) 271.
Συζυγικὸς ἔρως (Ποίημα) ὑπὸ Κ. Α. Διαλεισμᾶ 216.
Σύζυγος (ἡ) τοῦ ἐφευρέτου τῆς φωτογραφίας 350.
Συμβουλαὶ διὰ τοὺς κολυμβῶντας 174.
Συμπτώσεις (παράδοξοι) 31.
Συνάχι (τὸ) πῶς ἰατρεύεται 207.
Συνοικέσιον δοκτόρων 351.
Σχολαὶ βιομηχανικαὶ ἀπόρων παίδων ἐν Ἀμερικῇ 174.
Ταλμοὺδ (Γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ) 79.
Τάφος (ὁ σωτήριος) 128.
Τάφων (νέων) ἡ ἀνακάλυψις ἐν Νεαπόλει 143.
Ταχύτητος (διάφοροι βαθμοὶ) 207.
Τέϊον (ἰαπωνικὸν) 46.
Τίγρις (ἡ) 55.
Τιμαὶ τῶν ἔργων ῥώσσων συγγραφέων 287.
Τηλεγραφικῆς (ἡ διάδοσις τῆς) 46.
Τηλεσκόπιον (τὸ μέγιστον) τοῦ κόσμου 79.
— (τὸ) τοῦ Lick 175.
Τοκετὸς ἐξαδύμων 126.
Τουργένιεφ (τοῦ) κρίσ. περὶ τῆς Sarah Bernhard 175.
Τριχῶν (ὁ ἀριθμὸς τῶν) πλουσίας κόμης 78.
Τρομεροὶ (οἱ τρεῖς) τῆς Βενετίας, μετὰ εἰκόνος 6.
Τρόφιμον (νέον) ὑπὸ τὸ ὄνομα „Fromentine" 255.
Τυλλία (ἡ) προελαύνουσα τὸ ἅρμα ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, μετὰ εἰκόνος 268.
Τύπος (ὁ) ἐν Παρισίοις 14.
Ὑγιεινὴ (ἡ) ὠφέλεια τῆς κολυμβητικῆς) 168.
Ὑδρέχιδνα (τριπέφαλος) καὶ δικέφαλος χελώνη 111.
Ὕδωρ τῆς Κολωνίας ὡς ποτὸν 206.
— (τὸ) τῆς Κολωνίας καὶ ἡ ἱστορία του 112.
Ὕμνων (ἐθνικῶν) συλλογὴ 239.
Ὑπηρέται (οἱ) τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Σινικῆς 126.
Ὕπνος (ὁ μετὰ τὸ γεῦμα) 206.
Ὑπογραφὴ (ἡ Ἑλληνικὴ) τῆς πριγκιπ. Σοφίας 334.
Φαγητὰ (ποῖα) ἠγάπων οἱ μεγάλοι ἄνδρες 30.
Φαινόμενα (ἀνεξήγητα) 104.
Φαντασίας (ἡ ἰσχὺς τῆς) 334.
Φιλανθρωπία φορερὰ 366.
Φιλήματα (δολοφόνα) 206.
Φιλολογία (ἡ) καὶ ἡ γυμναστικὴ ὑπὸ Αἰμ. Ζολᾶ 147.
Φιλοξενία (ἡ) ἐν Σαμόᾳ 90.
Φυλλοξήρα (ἡ) 254.
— (ἡ), μετὰ εἰκόνων 279.
Φυτὰ (τὰ σαρκοφάγα) ὡς βοηθητικὰ τῆς πέφεως 302.
Φυτὸν (νέον) 22.
— (τὸ) Silphium laciniatum 159.
Φυσικὸν πείραμα 286.
Φωτογραφιῶν ἔκθεσις 271.
Χάλυβος (παραγωγὴ ἀκατεργάστου) 30.
Χαρακτηρισμὸς σύντομος 94.
Χαρτονόμισμα (τὸ) 110.
Χειρόγραφα (ἐννέα πρωτότ.) τοῦ λόρδ. Τέννυσον 191.
Χειροκτίων (ἔκθεσις ἱστορικῶν) 158.
Χελιδὼν γραμματοφόρος 287.
Χλωροφόρμιον (τὸ) 308.
Χριστούγεννα (τὰ) 370.
Χρυσὸς (ὁ ἐτήσιος ἀναλισκόμενος) πρὸς πλήρωσιν κοίλων ὀδόντων 30.
Χρυσοῦ (παραγωγὴ) εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς 46.
Χώρα (ἡ) τοῦ Νέγους Νέγεστι 134.
Ψυχικῶν συγκινήσεων (ἐξωτερικὰ γνωρίσμ. τῶν) 80.
Ψῦχος (τὸ) ἐν Σιβηρίᾳ 324.
Ὠὰ (τὰ) τῶν ὀρνίθων 207.
Ὠζιὲ (Αἰμίλιος), μετὰ προσωπογραφίας 321.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἀλέξανδρος Α'. Βασιλεὺς τῆς Σερβίας. 70.
Ἀλεξάνδρου (ὁ θάνατος τοῦ Μεγάλου) ὑπὸ C. v. Piloty. 100—101.
Ἀλεξίπτωτον (τὸ). 297.
Ἀλώπηξ (ἡ) ὡς διδάσκαλος κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ G. v. Maffei. 281.
Ἀνάπαυλα ἐν Ἐρίμῳ. Εἰκ. τοῦ F. Perlberg. 292—3.
Ἀπηγορευμένος (ὁ) καρπὸς Εἰκ. ὑπὸ A. Luuwig. 185.
Ἄραβες παίζοντες. Εἰκ. ὑπὸ L. Carl Müller. 53.
Ἀρεταῖος (Θεόδωρος), μετὰ βιογραφίας. 209.
Ἀρχιδούκισσα (ἡ) Μαρία Βαλερία καὶ ὁ μνηστὴρ αὐτῆς ἀρχιδοὺξ Φραγκίσκος Σαλβάτωρ. 17.
Ἀρχιδούκισσα (ἡ) Στεφανία τῆς Αὐστρίας. 66.
Αὐτοκράτ. (ἡ) τῆς Γερμ. μετὰ τῶν τέκνων της. 225.
Αὐτοκρατορικὸν (τὸ πρώην) ζεῦγος τῆς Βραζιλίας 353.
Βασιλειάδης (Σπυρίδων), μετὰ βιογραφίας. 177.
Βασιλεὺς (ὁ) καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Σαξωνίας. 181.
Βασίλισσα (ἡ) Λουΐζα καὶ ὁ πρίγκηψ Γουλιέλμος. Εἰκὼν ὑπὸ R. Eichstedt. 309.
Βεζούβιος (τὸ ἀμερικανικ. καταδρομικὸν πλοῖον). 57.
Βέρδης (Ἰωσήφ), μετὰ βιογραφίας. 193.
Βηθλέεμ (ἡ). 376.
Βονασος (ὁ) ἀγριόταυρος. Εἰκ. Rich. Frieso. 153.
Βραΐτ (ὁ Ἰωάννης), μετὰ βιογραφίας. 81.
Γίγαντες καὶ νάνοι μεταξὺ τῶν ζώων. Ὑπὸ H. Leutemann. 25.
Γρηγορόβιος (Φερδινάνδος). 337.
Δαγγέρος (Λουδοβίκος Ἰάκωβος). Ἐφευρέτης τῆς φωτογραφίας. 273.
Δαρβῖνος (Κάρολος), μετὰ βιογρ. 369.
Διάδοχος (ὁ) τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντῖνος καὶ ἡ πριγκίπισσα Σοφία τῆς Πρωσσίας. 305.
Διώρυξ (ἡ) τοῦ κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ. 232.
Δοστογέβσκη (Θεόδωρος), μετὰ βιογραφίας. 145.
Δραγούμης (Στέφανος). Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος. 1.
Ἔδισον (Θωμᾶς), μετὰ τοῦ φωνογράφου του. 316.
Ἐκπεσοῦσα (ἡ) τῆς εὐνοίας. Εἰκὼν ὑπὸ Ferencz Eisenhut. 85.
Ἑλληνὶς (νύμφη). Εἰκὼν ὑπὸ Jos. Zenisek. 21.
Ἑλληνοποῦλα (ἡ). Εἰκ. ὑπὸ H. Martinovic. 133.
Ἐξέτασις (ἡ πρώτη). Εἰκ. ὑπὸ J. Wodzinski. 277.
Ἑορτὴ ἐν Πομπηΐᾳ. Εἰκ. Diana Coomans. 325.
Ἐπίσκεψις παρὰ τῷ πάπῳ. Εἰκὼν ὑπο Ἀδόλφου Eberle. 137.
Εὕρε τὴν θύραν κλεισμένην. Εἰκὼν ὑπὸ τοῦ καθ. R. Jordan. 233.
Ἐφφὲλ (ὁ ἀρχιμηχανικὸς). 161.
James Chalmers. Ὁ ἀληθὴς ἐφευρέτης τοῦ γραμματοσήμου. 49.
Ζεναβ (ἡ αἰγυπτία ἀοιδὸς). Εἰκ. Alf. Schüler. 64.
Ζωγράφος (Χρηστάκης), μετὰ βιογραφίας. 257.
Ἥρως (ὁ μικρὸς). Εἰκὼν ὑπὸ G. Chierici. 73.
Θωμᾶς (ὁ ἄπιστος). Εἰκ. ὑπὸ C. Feldmann. 105.
Καΐρόλης (Βενέδικτος), μετὰ βιογραφίας. 241.
Καλαθοποιὸς (ὁ). Εἰκὼν ὑπὸ Blume-Siebert. 92.
Καλλιτεχνῶν (βίος). Εἰκ. ὑπὸ O. Herrfurth. 201.
Κοπὲ (Φραγκίσκος). 33.
Κόρινθος (ἡ ἀρχαία). 252.
Κρύπτη (ἡ) ἐν Βηθλέεμ. 377.
Λειμῶνι (ἐν ἠνθισμένῳ). Εἰκ. ὑπὸ J. R. Wehle. 149.
Λιθοβόλησις (ἡ) καὶ ἡ κηδεία τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου ὑπὸ Cesare Mariani. 229.
Λουΐζα (ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ πρίγκιπος Φρειδερίκου Γουλιέλμου καὶ Γουλιέλμου ἐν τῷ μεγάρῳ Sanssouçi 1806. 41.
Μαϋερλιγγ (κυνηγετικὴ ἐπαυλις). 44.
Μαυροβούνιος χορὸς μὲ τὰ σπαθί. Εἰκὼν ὑπὸ R. Joanovich. 341.
Μαυρογένης (πασσᾶς Σπυρίδων), μετὰ βιογρ. 97.
Mignon. Εἰκὼν ὑπὸ Παύλου Wagner. 265.
Μιλᾶνος Α'. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Σερβίας. 76.
Ναζαρέτ. 360.
Ναθαλία. Ἡ βασίλισσα τῆς Σερβίας. 76.
Νεότητα (τὰ). Εἰκὼν ὑπὸ J. R. Wehle. 245.
Νιόβη (ἡ). Εἰκὼν ὑπὸ J. Solomon. 357.
Ὅλα χιονισμένα ὑπὸ M. Laux. 28.
Ὀνειροπολοῦσα (ἡ). Εἰκὼν ὑπὸ H. Coomans. 117.
Ὄφις (γιγαντιαῖος) ἀναπόδα συλλαμβάνων ὑδροχοιρον. Εἰκὼν ὑπὸ Jean Bungartz. 249.
Παναγία (ἡ). Εἰκὼν ὑπὸ Gabriel Max. 373.
Ποιμενικὸν εἰδύλλιον. Εἰκ. ὑπὸ Blume-Siebert. 89.
Πρῶτα παρὰ τῇ λίμνῃ τῆς Ζυρίχης. Εἰκὼν ὑπὸ R. Roller. 345.
Πύργος (ὁ) τοῦ Ἐφφὲλ (Eiffel). 169.
Ρέμμερτ (Μάρθα). Ἡ ἔξοχος κλειδοκυμβαλίστρ. 234.
Ροδόλφος. Ὁ Διάδοχος τῆς Αὐστρίας. 37.
Ρωμοῦνοι χωρικοὶ χορεύοντες τὴν horà. 329.
Σουλφικὰρ πασσᾶς. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αἰγύπτου. 289.
Σχεδία (γιγαντιαία). 172.
Σωφρόνιος. Πατριάρχ. τῆς Ἀλεξανδρ., μετὰ βιογρ. 129.
Τιτανία (ἡ) καὶ ὁ Στήμων. 69.
Τρομεροὶ (οἱ τρεῖς) τῆς Βενετίας. Εἰκὼν ὑπὸ C. v. Piloty. 4—5.
Τυλλία (ἡ) προελαύνουσα ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Εἰκ. ὑπὸ E. Hildebrand. 260—1.
Φάλαινα (γιγαντιαία). Ἰχνογρ. ὑπὸ Eug. Hilpert. 140.
Φερδινάνδος (πρίγκηψ, Χοενζόλλερν. Διάδοχος τῆς Ρουμανίας. 113.
Φιλία παράδοξος. Εἰκὼν ὑπὸ H. Leutemann. 121.
Φρείδριχχιρον (τὸ μέγαρον) καὶ τὰ παλάτια, Commus ἐν Ποτσδάμῃ. 313.
Χειμών. Εἰκὼν ὑπὸ Γουλιέλμου Κράϋ. 9.
Ὠζιὲ (Αἰμίλιος), μετὰ βιογραφίας. 321.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΑΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'. — *Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἰξάμηνος μόνον, καὶ προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.* — ΕΤΟΣ Ε'.

ΑΡΙΘΜ. 1 (97). — *τῇ 1/13. Ἰανουαρίου 1889.*

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

Ὁ ἀπὸ διετίας καὶ ἐπέκεινα ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κ. Στέφανος Δραγούμης ἄγει σήμερον τὸ 46 ἔτος τῆς ἡλικίας του, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1842. Μᾶλλον ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ ἀπὸ πολλοῦ λευκάσας ἔχει πολὺ γλυκεῖαν τὴν φυσιογνωμίαν. Φιλόπονος εἰς ἄκρον καὶ δραστήριος, εὐπαίδευτος δ' ἐξ ἄλλου καὶ μειλίχιος, μετὰ ζήλου ἐπιδεδομένος εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ μετὰ θερμότητος ἐργαζόμενος ὅπως τὸ καθ' ἑαυτὸν φανῇ χρήσιμος τὰ κοινὰ πράττων, δικαίως ἀπολαύει σπανίας δημοτικότητος ἐν τῷ τόπῳ καὶ πολλῆς ἐκτιμήσεως παρὰ τοῖς ξένοις.

Γεννηθεὶς ἐκ πατρὸς διαπρεποῦς, τοῦ Νικολάου Δραγούμη, ὅστις διεκρίθη ἐπὶ ὑπηρεσίαις πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τοῦ ὁποίου ἡ „Πανδώρα" καὶ αἱ γλαφυρόταται „Ἀναμνήσεις" τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀπετέλεσαν ἐποχὴν ἐν τῇ ἀνελίξει τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἔτυχε μορφώσεως ἀνελλιποῦς, ἀνατροφῆς δὲ ὅσον ὑψηλῆς καὶ ἀρτίας, τόσον ἀπερίττου καὶ ζηλωτῆς. Διότι τὴν ἔγκριτον καὶ ἐξέχουσαν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ οἰκογένειαν Δραγούμη διακρίνει πάντοτε ἐν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τὸ ἁπλοϊκὸν καὶ ἀφελὲς καὶ ἐν τῇ ἀναστροφῇ τὸ εὐπροσήγορον καὶ φιλόφρον. Ἂν ὁ πρεσβευτής, ὁ ἐπισκεπτόμενος αὐτήν, ἀπέρχεται ἔγθους ἐκ τῆς προσηνείας ἀπάντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, προεξαρχούσης τῆς σεβαστῆς τοῦ ὑπουργοῦ μητρὸς κ. Εὐφροσύνης, ἐπίσης καὶ ὁ πτωχὸς καὶ τυχὸν ἠδικημένος ἐργάτης καταλείπει τὴν οἰκίαν ταύτην πλήρης παρηγορίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ὁ κ. Στέφανος Δραγούμης διήκουσε τα γυμνασιακα μαθήματα ἐν τῇ ἑλληνικῇ πρωτευούσῃ, μεταβὰς δὲ ἔπειτα εἰς Παρισίους ἐσποδάσεν ἐκεῖ τὰ νομικά. Νεαρώτατος ἀκόμη ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας μετῆλθεν εὐδοκίμως τὸν δικηγόρον. Εἰσελθὼν ἔπειτα εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον διωρίσθη πάρεδρος τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀναπτύξας μεγάλην δραστηριότητα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του καὶ προσκτησάμενος πολλὴν ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν διὰ τὴν χρηστότητα καὶ ἀκεραιότητά του. Ἐκδιδομένης εἰσέτι τῆς „Πανδώρας" μετέσχε μετ' ἀφοσιώσεως τῆς συντάξεως αὐτῆς δημοσιεύσας πολλὰς ἀξιαναγνώστους πραγματείας. Ἐπὶ διετίαν δὲ καὶ διηύθυνε τὸ ἀξιολογώτατον τοῦτο περιοδικόν, τοῦ ὁποίου ἡ διακοπὴ κατέλιπε κενὸν δυσαναπλήρωτον ἐν τῇ συγχρόνῳ ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ.

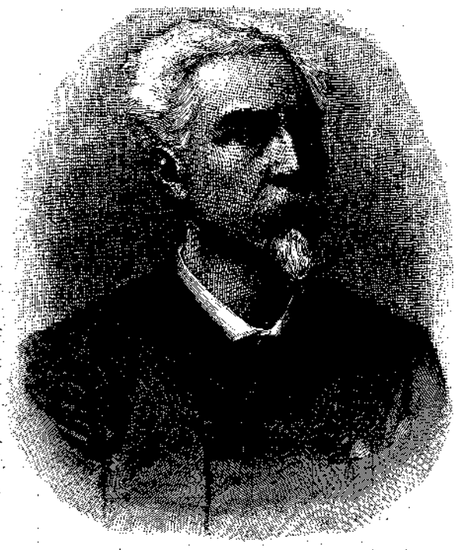

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.
Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀφωσιωμένος εἰς τὴν θέμιδα ὁ κ. Δραγούμης ταχέως μετεπήδησε τὰς βαθμίδας αὐτῆς. Ὑπηρέτησεν ὡς πρωτοδίκης, ἔπειτα ὡς πρόεδρος τοῦ πρωτοδικείου καὶ ἀπὸ τοῦ 1864 μέχρι τοῦ 1875 διετέλεσεν ἐφέτης.

Κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος ἐπὶ τῆς πρώτης πρωθυπουργίας τοῦ Τρικούπη ἐκλήθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, θέσιν, ἐν ᾗ διέμεινε μόνον μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, παραιτηθεὶς εὐθὺς ὡς ἀπεχώρησε τῆς διευθύνσεως τῶν κοινῶν ὁ Τρικούπης.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονολογεῖται ἡ ἔναρξις τῆς ἐν τῇ πολιτικῇ σταδιοδρομίας του. Κεκτημένος ἤδη πλείστας συμπαθείας ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ ἀπροσωπολήπτου ὑπηρεσίας του ἐν τῷ σταδίῳ τῆς δικαιοσύνης μετὰ θάρρους ἀπεδύθη εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας ποθῶν ὅπως καὶ ἀπὸ τοῦ κοινοβουλίου φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ Στέφανος Δραγούμης διακρίνεται ἐπὶ παρρησίᾳ πολιτικῶν φρονημάτων καὶ σταθερότητι πολιτικῶν ἀρχῶν. Καὶ διὰ τοῦτο πολὺ ἁρμονικῶς ἠδύνατο νὰ συμπράξῃ ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ πολιτικοῦ του βίου μετὰ τοῦ κ. Τρικούπη, μεθ' οὗ ἄλλως τε, ἐκτὸς τῆς ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ ὁμοφροσύνης καὶ συμπνοίας, συνδέεται παλαιόθεν διὰ φιλίας στενῆς καὶ ἀρρήκτου.

Ὁ κ. Τρικούπης μέλλων νὰ καταρτίσῃ τὸ ὑπουργεῖόν του κατὰ Μάϊον τοῦ 1886 πρωτίστως ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Στέφανον Δραγούμην, εἰς ὃν λίαν εὐστόχως ἐνεπιστεύθη τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, διατρανώσας τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην. Ἡ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ πολιτεία τοῦ κ. Δραγούμη ἀπεδείχθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς λίαν προσεκτικὴ καὶ λίαν εὐδόκιμος. Ταχέως ἐννοήσας τὴν ὑπηρεσίαν ἔλυσεν ἐπιτυχῶς πολλὰς ἐπιστάσας διεθνεῖς δυσχερείας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ ἄλλων κρατῶν. Ἰδίως ἡ ἐν τῷ ἐπεισοδίῳ τοῦ ἀποκλεισμοῦ λεπτοτάτη αὐτοῦ συμπεριφορὰ ὑπῆρξεν εἰς ἄκρον εὔστοχος καὶ ἀξιοπρεπής, ὡς ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἐκδεδομένη λευκὴ βίβλος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Πολὺ ἐτίμησαν τὸν κ. Δραγούμην καὶ μαρτυροῦσι τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν νοημοσύνην αὐτοῦ αἱ ἐμπορικαὶ καὶ προξενικαὶ συμβάσεις, τὰς ὁποίας μετ' ἄλλων ἐθνῶν συνῆψεν ἡ ἀνενέωσεν, ἰδίᾳ δὲ μνημονευτέα ἡ μετὰ τῆς Αὐστροουγγαρίας καὶ τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως. Ἡ μετὰ τῆς τελευταίας ταύτης διομολογηθεῖσα περὶ καπνοῦ σύμβασις εἶνε περιφανὲς διπλωματικὸν κατόρθωμα ἐφ' ᾧ ὀφείλεται εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν κ. Βυζάντιον εὐγνωμοσύνη ἐθνική. Καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ κ. Δραγούμη περὶ ἀτελείας τῆς σταφίδος κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῆς εἰς Ἀμερικὴν εἶνε πιθανώτατον ὅτι θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἀφοῦ μάλιστα αἱ διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν ὑπὸ ἀπεσταλμένου τόσον ἱκανοῦ, ὅσον εἶνε ὁ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτὴς ἡμῶν κ. Γεννάδιος. Ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν ἐλαίων εἰς Ῥωσσίαν ἀνενδότως ἐργάζεται ὁ κ. Δραγούμης.

Αἰσθανόμενος βαθέως τὴν σημασίαν τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καταλλήλου ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ἐνήργησε τοὺς προξενικοὺς διορισμοὺς καὶ τὰς μεταθέσεις, ἀποφεύγων ὅσον ἠδύνατο τὴν ἐπέμβασιν τῆς πολιτικῆς, ὅπως καὶ ἐν γένει μοχθεῖ νὰ χειραφετήσῃ ἀπὸ ταύτης τὸ ὑφ' ἑαυτὸν ὑπουργεῖον. Καὶ πολλαχοῦ μὲν ἀναμφισβητήτως ἐπέτυχεν (ὅπου δὲ ἀπέτυχε, τὸ σφάλμα πρέπει ἀλλαχοῦ νὰ ζητηθῇ). Ἠγωνίσθη ἐπιμόνως περὶ συστάσεως νέων προξενείων εἰς θέσεις ἐπικαίρους, ἠγωνίσθη δ' ὡσαύτως καὶ ὑπὲρ ἀπροσκόπτου λειτουργίας τοῦ περὶ προσόντων τοῦ προξενικοῦ προσωπικοῦ νόμου, ἐπιμένων ἀνενδότως καὶ εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν θέσεων γραφέων καὶ ἀκολούθων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν.

Ὑπ' ἀληθοῦς ἔρωτος κατεχόμενος πρὸς τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ του ὑποθέσεων διαμένει ἐν αὐτῷ ἐπὶ πολλὰς τῆς ἡμέρας ὥρας, τὸ δὲ φιλοδίκαιόν του ἐνέπνευσε τὸν πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῆ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν.

Οἱ ξένοι ἀντιπρόσωποι εὗρον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Δραγούμη λίαν ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐπιδέξιον πρόμαχον τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποθέσεων τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, καὶ τὸ ἐπὶ τῆς συσκίου λεωφόρου Ἀμαλίας νεόδμητον μέγαρον τοῦ κ. Δραγούμη κατέστη τὸ προσφιλέστατον κέντρον τοῦ διπλωματικοῦ ἡμῶν κόσμου ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ὑπουργίας του.

Διαλυθείσης ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως Τρικούπη τῆς βουλῆς μετὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1886 καὶ ἐνεργηθεισῶν ἐκλογῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γομαρχιακοῦ συστήματος, κατεδείχθη ἡ ἀληθὴς ἰσχὺς καὶ δημοτικότης τοῦ κ. Δραγούμη, ἐκλεγέντος πρώτου βουλευτοῦ μετὰ ὀκτὼ ἐκ τῶν ἕνδεκα συναγωνισθέντων μετ' αὐτοῦ ὑποψηφίων τοῦ νομοῦ. Ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία τοῦ κ. Δραγούμη ἦτο θρίαμβος.

Πλὴν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων του, ὁ κ. Δραγούμης μετ' ἴσης προθυμίας προσφέρει τὴν συνεργασίαν αὐτοῦ καὶ εἰς πλείστας ἄλλας κοινωφελεῖς καὶ φιλοπάτριδας ἐπιχειρήσεις, ἰδίως ἀπὸ πολλοῦ ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας ἐξ ἧς καὶ κατάγεται κυρίως. Τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας διατελεῖ σύμβουλος ἀπὸ τοῦ 1876, διαρκῶς ἔκτοτε κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος. Ὡς φιλάρχαιος δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀσχολεῖται εἰς μελέτας ἀρχαιολογικάς, ὧν καί τινες, γλαφυρῶς γεγραμμένας, ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ „Ἀθηναίῳ" τῇ „Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι" καὶ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένοις περιοδικοῖς τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς. Ἡ ἐν Βερολίνῳ ἀρχαιολογικὴ Ἀκαδημία ἐτίμησε τὸν κ. Δραγούμην, ἐκλέξασα αὐτὸν τακτικὸν αὐτῆς μέλος.

Κατὰ τὴν δρᾶσιν ὅμως τοῦ σήμερον ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἀξιοσημείωτον τοῦ βίου του σελίδα ἀπαρτίζει ἡ θέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων. Ἐπιτροπή, ὡς αὕτη, ἔχουσα τόσῳ ὑψηλὴν ἀποστολήν, τὴν ἀποστολὴν τῆς διὰ τῆς ἁμίλλης ὠθήσεως τοῦ ἔθνους πρὸς πραγματικὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις αὐτοῦ, ἐπιτροπὴ τοιαύτη δὲν ἠδύνατο νὰ προεδρεύηται ὑπ' ἀνδρὸς νοημονεστέρου καὶ φιλοτιμοτέρου. Καίτοι ἀνέλαβε τὴν προεδρείαν ταύτην μόνον ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1887, κατωρθώθη ἡ περάτωσις τῶν ἔργων τοῦ Ζαππείου ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος, οἱ ὑπὲρ τῆς ὁποίας μόχθοι καὶ αἱ δυσχέρειαι ὑπερέβησαν πάντα ὑπολογισμόν.

Δυστυχῶς ἐπ' ἐσχάτων ἐκλονίσθη μικρὸν ἡ ὑγεία τοῦ χρησιμωτάτου ἀνδρός. Οἱ πολλοὶ περισπασμοὶ ἐπηρέασαν αὐτὴν πρὸς ἀνησυχίαν καὶ θλῖψιν τῶν ἀπείρων φίλων του, καιριώτατα ὅμως ἐπίκρανε καὶ σπουδαίως κατέβαλεν αὐτὸν ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὀδυνηροτάτη ἀπώλεια ἑνὸς τῶν υἱῶν του, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀφαρπαγέντος ἀπὸ τῶν τρυφερῶν ἀγκαλῶν τῆς εὐγενεστάτης μητρός.

Ἀνδρῶν, οἷος ὁ κ. Στέφανος Δραγούμης, δυναμένων νὰ ὠφελήσωσι τὸν τόπον πολυειδῶς, δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς ἀφθονία. Τοὐναντίον ἡ λειψανδρία εἶνε παρ' ἡμῖν ἐπαισθητοτάτη καὶ πᾶς ἀληθῶς πονῶν τὴν πατρίδα αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ μὴ εὐχηθῇ ὑπὲρ πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ κ. Δραγούμη, ὅπως οἱ εὐγενεῖς καὶ καρποφόροι ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνές του παραταθῶσιν ἐπὶ ἔτη ὅσον ἔνεστι μακρότερα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8. Ὀκτωβρίου 1888. **Γ. Τ.**

ΜΙΑ ΓΝΩΜΗ.

Α'.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἄκρατον ἐκείνην ἀγαλλίασιν, τὴν μέθην ἐκείνην τῆς εὐτυχίας ἥτις μὲ κατεῖχε ὅτε, περατωθεισῶν τῶν ἐξετάσεων, κατηρχόμην τὰς βαθμίδας τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς κρατῶν τὸ ἀποφοιτητήριόν μου.

Ἤμην διπλωματοῦχος! Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἀνοικταὶ ἐμπρός μου. Τί δὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω; Τὸ πελώριον ἐκεῖνο πτυχίον μου μὲ τὴν πολύπλοκον πατριαρχικὴν ὑπογραφὴν ἦτο διαβατήριον ἐπιτρέπον μοι ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς πᾶν ἐπάγγελμα.

Θὰ μὲ ἠρώτων: „Τί εἶσαι; Τί ἠξεύρεις;" Ἐγὼ δὲ θὰ ἐξέβαλλον τὸ *δίπλωμά* μου σοβαρῶς ἐκ τοῦ θυλακίου μου, θὰ τὸ ἐπεδείκνυον ὑπερηφάνως, καὶ οἱ ἐρωτῶντες θὰ ὑπεκλίνοντο πρὸ αὐτοῦ ὡς πρὸ φιρμανίου καὶ θὰ μοὶ ἤνοιγον ταπεινῶς τὰς θύρας.

Φεῦ! ἡ ἡδεῖα μέθη δὲν ἐβράδυνε νὰ παρέλθῃ! Ὡς δὲ ὁ χασισοπότης Βεδουῖνος ἀφυπνίζεται αἴφνης, ἐκ γοητευτικοῦ ἡδυπαθείας ὀνείρου, ἐπὶ σκληροῦ σανιδώματος καὶ τρέμων ἐκ τοῦ ψύχους βλέπει φεύγοντα πρὸ τῶν βεβαρυμένων ὀφθαλμῶν του τὸν ψευδῆ παράδεισόν του, ἦλθεν ὥρα καθ' ἣν ἠσθάνθην ἕλον τὸν ὀδυνηρὸν κλονισμὸν ὃν συνεπάγεται ἡ ἀπότομος μετάπτωσις ἐξ ἄγαν θελκτικοῦ ἰδανικοῦ εἰς σκληρὰν πραγματικότητα.

Καὶ ἤρχισα νὰ μνησικακῶ κατὰ τοῦ πτυχίου μου. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐτήρει τὰς πρός με ὑποσχέσεις του. Οὐδεὶς ἐδείκνυτο ἀνυπόμονος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς γνώσεις μου.

Τὰς γνώσεις μου! Μετ' ὀλίγον κατενόησα τὴν ἀνεπάρκειάν των καὶ ἠσχύνθην δι' αὐτὴν ὡς ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα διὰ τὴν γύμνωσίν των. Ἐγὼ ἤμην ὁ γινώσκων ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ, καὶ ΡΗΤΟΡΙΚΗΝ καὶ ΛΑΤΙΝΙΚΑ; Ἦτο ἀνάγκη τόσων μεγάλων γραμμάτων διὰ τόσον μικρὰ πράγματα; Ὡμοίαζον πρὸς ἄνθρωπον κρατοῦντα τραπεζογραμμάτιον καὶ πλάττοντα δι' αὐτοῦ χιμαίρας, αἴφνης δ' ἀνακαλύπτοντα ὅτι δὲν εἶνε γνήσιον.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἡμέραν τινὰ συνηντήθην μετά τινος φίλου μου μεθ' οὗ εἴχομεν συναποφοιτήσῃ ἐκ τῆς Μεγάλης Σχολῆς. Οὗτος εἶχεν ἤδη μετέλθῃ τὸν διδάσκαλον ἔν τινι κωμοπόλει τῆς Θράκης καὶ ἐπανήρχετο ἀπογοητευμένος, ἀποτεθαρρυμένος, καταβεβλημένος. Συνωμιλοῦμεν περὶ τῶν ἐπὶ τῶν βάθρων τῆς Σχολῆς ὀνείρων μας.

— Ταλαίπωρα ὄνειρα, εἶπε μετὰ πικρίας ὁ φίλος μου, μοῦ φαίνονται ὡσὰν πληγωμένα πουλιά, τὰ ὁποῖα διέσχιζον φαιδρὰ τὸν αἰθέρα κ' ἐγλυκοκελάδουν, καὶ τώρα σπαρταροῦν χάμου μὲ σπασμένας πτέρυγας. Ἂν ἤξευρες τί ὑπέφερα ἓν ἔτος! Ἀλλ' ἠξεύρεις ποία ἦτο ἡ μεγαλειτέρα μου βάσανος; ὅτι δὲν ἤξευρα τὸ ἐπάγγελμά μου. Ναί, δὲν ἤξευρα νὰ διδάξω διότι δὲν μᾶς ἐδίδαξαν. Διὰ νὰ κατασκευάζῃ κανεὶς στάμνας ἢ ὑποδήματα, ἀπαιτεῖται νὰ μαθητεύσῃ, ν' ἀσκηθῇ, ν' ἀποκτήσῃ πεῖραν πρῶτον καὶ ἔπειτα νὰ γείνῃ εὐσυνείδητος τεχνίτης· διὰ νὰ γείνῃ τις διδάσκαλος δὲν ἀπαιτεῖται τίποτε, φαίνεται. Ὁ διδάσκαλος γίνεται μόνος του ὅπως τὸ μανιτάρι! Τί ὠφελεῖ ἡ μία τραγῳδία τοῦ Σοφοκλέους τὴν ὁποίαν μᾶς ἑρμήνευσαν, τὰ δύο Ἡρωελεγεῖα τὰ ὁποῖα μὲ τόσον ἱδρῶτα κατωρθώσαμεν νὰ συνθέσωμεν, αἱ δύο τρεῖς ᾠδαὶ τοῦ Ὁρατίου καὶ αἱ Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου τὰς ὁποίας ἐξηγήσαμεν μὲ τὸ Λεξικόν, τί ὠφελοῦν ὅλα αὐτὰ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ διδάξῃ μικρὰ παιδία; Ὁ ναύτης μανθάνει νὰ χειρίζεται τὸ πηδάλιον, ν' ἀναρριχᾶται εἰς τὰ ἐξάρτυα, νὰ προσφύεται εἰς τὰς κεραίας, μανθάνει ἐμπράκτως τὸν ὀργανισμὸν τῶν σχοινίων καὶ τῶν τροχίλων, καὶ αἱ τυλῶδεις χεῖρές του ἠξεύρουσι νὰ πράττωσι τὸ καθῆκόν των καὶ ἐν καιρῷ γαλήνης καὶ ἐν καιρῷ καταιγίδος. Φαντάσθητι ὅμως ἄνθρωπόν τινα, χωρὶς νὰ προπαιδευθῇ ἐπὶ μακρὸν ὡς ναυτόπαις, νὰ ῥιφθῇ ἐπὶ ἑνὸς σκάφους ὡς μόνον ἐφόδιον ἔχων ἀφῃρημένας τινὰς ἀστρονομικὰς θεωρίας· ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἐμπιστευθέντας εἰς αὐτὸν τὴν ζωήν των! Τοιοῦτοι θεωρητικοὶ εἴμεθα ἡμεῖς καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὰ παιδία τὰ ὁποῖα μᾶς ἐμπιστεύονται! Καὶ ὅμως τὸ *δίπλωμά* μου, ὅπως καὶ τὸ ἰδικόν σου, ὅπως καὶ ὅλων μας, λέγει „ἔξεστιν αὐτῷ μὴ μόνων ὑψηλοτέρων ἀκροάσασθαι μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ ἀκωλύτως ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ διδάσκειν." Ὄχι, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ἡ Σχολὴ νὰ μοὶ δώσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο!

Β'.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολὴ κέκτηται ἰδιάζουσαν ὅλως καὶ μοναδικὴν θέσιν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Ἐκπαιδευτηρίοις. Δὲν εἶνε ἁπλοῦν Γυμνάσιον, δὲν εἶνε ἁπλοῦς προθάλαμος τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' ἔχει αὐτοτέλειαν, πρὸ παντὸς δ' ἔχει χαρακτῆρα διδασκαλείου.

Διὰ μέσου τῶν κοιλάδων καὶ τῶν πεδιάδων τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας, εἰς τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὰς βραχώδεις καὶ ἀγρίας ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου, ἐπὶ πολλῶν εὐανθῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου διδάσκουσιν ἀπόφοιτοι τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. Ἂν ἐγίνετο στατιστικὸς ἔλεγχος θὰ ἐξηκριβοῦτο, εἶμαι βέβαιος, ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς γίνονται διδάσκαλοι.

Εἶνε τόσον ὀλίγοι ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ οἱ δυνάμενοι νὰ ἐκλέξωσι τὸ ἐπάγγελμά των, οἱ δυνάμενοι νὰ δώσωσιν εἰς τὸν βίον των τὴν διεύθυνσιν ἣν θέλουσιν, οἱ φθάνοντες ὡς ἐφ' ἁμαξοστοιχίας, μετὰ πορείαν διαγεγραμμένην, εἰς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἔντιμον ἄνεσιν ἢ καὶ τὸν πλοῦτον, ὡς εἰς σταθμόν. Οἱ πολλοὶ αἴρουσι τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων καὶ πηγαίνουσι νὰ βρέξωσι διὰ τοῦ ἱδρῶτός των, ἂν μὴ καὶ διὰ τῶν δακρύων των, τὸν ἄρτον ὃν θὰ κερδίσωσιν ὡς διδάσκαλοι. Τινὲς αἰσθανόμενοι ἱερὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὸ ἔργον των, ἢ ῥιζούμενοι ἐν τῷ ἐνεστῶτι διὰ πολλῶν ὑποχρεώσεων καὶ καθηκόντων καὶ ἀδυνατοῦντες νὰ μεταβάλωσιν ἰδανικὸν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν, ἐμμένουσιν ἐν τῷ ἐπαγγέλματι, καὶ σύρουσι τὸ βαρὺ ἄροτρον κεκυφεῖαν ἔχοντες τὴν κεφαλήν, μὴ βλέποντες πρὸς τὰ ἄνω. Ἄλλοι ὅμως θεωροῦσι τὸ διδασκαλικὸν ἔργον ὡς προσωρινὸν σταθμὸν μέλλοντος βελτίονος, κλίμακα ἄγουσαν πρὸς τὴν ἐπιστήμην. Καὶ ζῶσι γλίσχρως, καὶ οἰκονομοῦσι κερμάτια, ἕνα πόθον διακαῆ τρέφοντες εἰς τὴν ψυχήν των, ν' ἀξιωθῶσι νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀθήνας. Καὶ τὸ κατορθοῦσιν ἱκανοί, ἀλλὰ πόσοι καταβάλλονται ἐν τῇ πάλῃ, ἡ δ' ἐπιστήμη μένει αἰωρουμένη δι' αὐτοὺς μακράν, μακράν, ὡς ὄνειρον ἀμυδρόν, εἰς τὸν ὁρίζοντα τοῦ ἀνεφίκτου! . . .

Γ'.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή, ὡς διδασκαλεῖον των ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων ἔδει νὰ περιλαμβάνῃ ἐν τῷ προγράμματι τῶν διδακτέων μαθημάτων καὶ στοιχεῖα παιδαγωγικῆς καὶ διδακτικῆς. Ἐκ τόσων πολυτελῶν εἰς μέλλοντας διδασκάλους μαθημάτων εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξοικονομηθῶσι ὥραί τινες

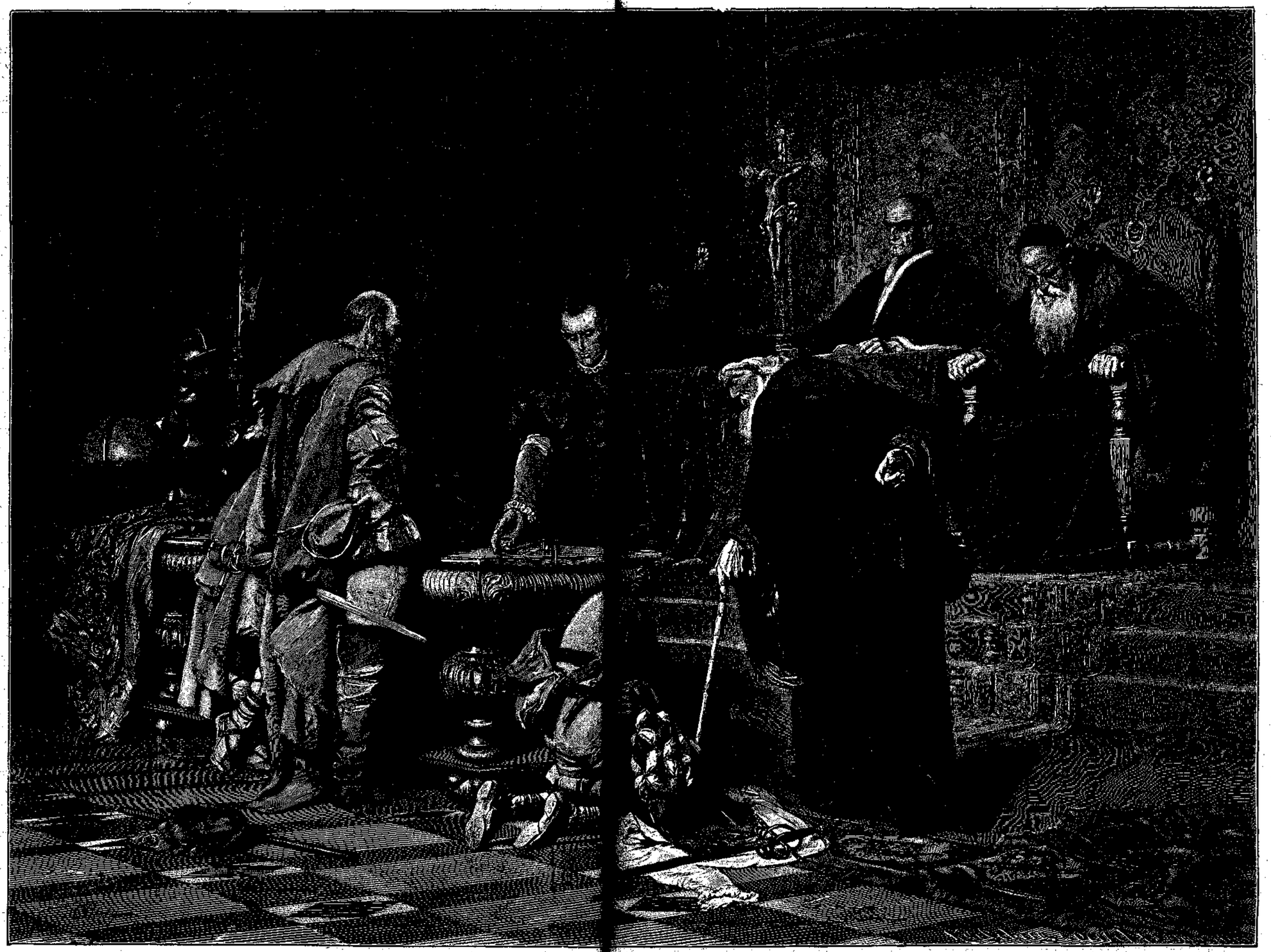

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Piloty.

πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων. Ὁ ἀποφοιτῶν ἂς ἐξέλθῃ γινώσκων τὸ ἐπάγγελμά του, καὶ ἂς μετέλθῃ αὐτὸ μετὰ τοῦ θάρρους ὅπερ ἐμπνέει ἡ ἐφ' ἑαυτὸν πεποίθησις. Ἂς γείνῃ ἐπὶ τῶν μικρῶν τάξεων τῆς Σχολῆς ὑποδειγματικὴ διδασκαλία ὑπὸ ἁρμοδίου ἀνδρός, ὅπως διδαχθῇ ὁ μετ' ὀλίγον διδάσκαλος πῶς νὰ διδάσκῃ τὴν Γραμματικὴν καὶ πῶς τὴν Ἱστορίαν, πῶς τὴν Γεωγραφίαν καὶ πῶς τὴν Ἀριθμητικήν. Ἂς διδαχθῇ μεθοδολογίαν διὰ νὰ μὴ ἀγορεύῃ αὔριον, ἐν παρακρούσει, μετ' ἐμφάσεως ὡς ἐνώπιον ἀκαδημειακῶν πολιτῶν, ἐνώπιον παιδαρίων ἐκπλήκτους ἀνοιγόντων ὀφθαλμοὺς καὶ μηδὲν ἐννοούντων.

Ἀλλ' ὅσοι δὲν θὰ γείνωσι διδάσκαλοι;

Εἰ καὶ αἱ ἀσκήσεις αὗται ἔσονται καὶ ἄλλως ὠφελιμώταται διότι θὰ συντελῶσιν εἰς μονιμοποίησιν τῶν δεδιδαγμένων καὶ συμπλήρωσιν πάσης τυχὸν μὴ στερεῶς θεμελιωθείσης βάσεως, οὐχ ἧττον ἄν τινες ἐξ ἀλαζονείας ἀποστέργωσι τὸ μάθημα τοῦτο, ἂς καταστῇ προαιρετικόν· ἀλλ' εἰς μηδένα νὰ δίδηται τὸ δικαίωμα τοῦ „ἀκωλύτως ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ διδάσκειν" ἂν μὴ πρότερον διήκουσε τὰ εἰδικὰ διὰ τὸ διδασκαλικὸν ἔργον μαθήματα καὶ ἠδοκίμησεν ἐν αὐτοῖς.

Δ'.

Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῆς ὑποδειγματικῆς διδασκαλίας ἐπιβάλλεται ὡς καθῆκον εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Φέρει μεγίστην εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ Γένους. Ἡ ἐκπαίδευσις χιλιάδων ἑλληνοπαίδων, ἡ διάπλασις μυριάδων ψυχῶν ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς. Αὐτὴ δίδει τὴν ζύμην τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν ἐν Ἀνατολῇ φυράματος. Τί θὰ ἐλέγομεν περὶ τοῦ ἔθνους τοῦ πέμποντος πρὸς ἄμυναν τῆς πατρίδος στρατιώτας ἀγυμνάστους ἄνευ τροφῆς καὶ φυσσιγγίων; Τί πρέπει λοιπὸν νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Σχολῆς, ἥτις πέμπει τοὺς στρατιώτας τούτους τοῦ πνεύματος, τοὺς στρατιώτας τῆς εἰρήνης ἀπαρασκεύους εἰς τὸ ἐξόχως ἐθνικὸν ἔργον των;

Πόσων ὁ ἅγιος ἐνθουσιασμὸς ἀπεσβέσθη, πόσαι δεξιαὶ φύσεις αἵτινες ἠδύναντο νὰ μεγαλουργήσωσιν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀπώλεσαν καιρὸν πολύτιμον, ἀνεπανορθώτως, εἰς ἀποπείρας καὶ δοκιμάς, μὴ βλέπουσαι ποῦ νὰ διευθυνθῶσι, γοργῷ τῷ ποδί, ἀλλ' ἀναγκαζόμεναι αὗται ν' ἀνοίξωσι πρὸ αὐτῶν δρόμον! Ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς τὸ πνεῦμα, οἱ ἀνίκανοι πρὸς ἀρχεβουλίαν καὶ συστηματοποίησιν τῶν γνώσεών των εἰς διδασκαλίαν, τί γίνονται οἱ ταλαίπωροι, καὶ τί γίνονται οἱ δυστυχεῖς μαθηταί των; Δότε ἕνα ὁδηγὸν εἰς τοὺς ἐκεῖ χωροῦντας, δότε ὀλίγον φῶς εἰς τοὺς βαδίζοντας ἐν τῇ σκοτίᾳ! . . .

Οἱ κηδόμενοι τῆς ἐθνικῆς παιδεύσεως ὀφείλουσι νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἔργον τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

Ἐν Χαϊδελβέργῃ. **Α. Κ.**

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΡΟΜΕΡΟΙ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος εἶχε στερεωθῆ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ κυριαρχία τῶν εὐπατριδῶν ἐν τῇ ἐνετικῇ δημοκρατίᾳ καὶ ἐδημιούργησε πρὸς ἰδίαν σκέπην καὶ ἀσφάλειαν μυστικόν τι δικαστήριον, ὅπερ ἐπὶ ὁλοκλήρους αἰῶνας ἐπλήρου φόβου καὶ τρόμου τοὺς πολίτας τῆς μεγάλης ἐμπορικῆς πόλεως. Τὸ φοβερὸν τοῦτο δικαστήριον ἦτο ἡ περιβόητος „βουλὴ τῶν Τριῶν", ἥτις ἐξελέγετο ὑπὸ τῆς „βουλῆς τῶν Δέκα" καὶ εἶχε τὸ καθῆκον, νὰ ἐπαγρυπνῇ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τῆς πολιτείας καὶ πᾶσαν ἐπανάστασιν κατὰ τῶν καθεστώτων νὰ καταπνίγῃ ἅμα τῇ γενέσει αὐτῆς. Ἔχουσα εὐρυτάτην ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν, καὶ ἐνεργοῦσα μυστηριωδῶς, ἡ βουλὴ αὕτη τῶν Τριῶν ἀπετέλει τὴν ἀνωτάτην τῆς πολιτείας ἀρχήν, ὑπεράνω τῆς ὁποίας μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον ἵστατο ἐν τῷ θρόνῳ του ὁ ἐκλεγόμενος Δόγης. Ὁ λαὸς ἐγίνωσκε μέν, ὅτι ἡ φοβερὰ αὕτη ἀρχὴ ὑφίστατο συμφώνως πρὸς τὸ πολίτευμα, ἀλλ' ἠγνόει τίνες ἐξελέγοντο ἑκάστοτε ὡς μέλη αὐτῆς ἐν τῇ μυστικῇ ἐκλογῇ τῶν Δέκα. Ἐμάνθανε τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὗται ἔφερον μόνον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ γραμματέως. Ἔβλεπε τὰ πτώματα τῶν δημοσίᾳ κατατομηθέντων ἢ ἀπαγχονισθέντων ἔμπροσθεν τοῦ Δουκικοῦ Παλατίου, ἀλλὰ οὐδὲν ἤκουε περὶ τῆς δίκης αὐτῶν. Ὡς ἀόρατος, μυστηριώδης δύναμις ἐφέρετο ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς πάντων τῶν πολιτῶν ἐν τῇ ἐνετικῇ δημοκρατίᾳ. Καὶ αὐτοὶ οἱ τρεῖς φοβεροὶ ἄρχοντες δὲν ἦσαν ἀσφαλεῖς ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν κοινῆς φοβερότητος· διότι ὑπῆρχε καὶ τρίτος τις ἀντικαταστάτης, εἰς τὸν ὁποῖον ἠδύναντο νὰ προστεθῶσι οἱ δύο δικασταί, ὅπως δικάσωσι περὶ τοῦ τρίτου, ἐν ἀνάγκῃ.

Οἱ δύο ἐκ τῶν ἀρχόντων τούτων ὑπηρέτουν ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἐφόρουν μέλαιναν στολήν, ὁ δὲ τρίτος ἐφόρει ἐρυθρὰν στολὴν καὶ ἀνῆκε εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπὶ ὀκτὼ μόνον μῆνας ὡς εἰδικὸς σύμβουλος τοῦ Δόγου. Οὐδεὶς κανὼν ἐδέσμευε τὴν ἐνέργειάν των εἰ μὴ μόνη ἡ συμφωνία τῶν ἀποφάσεών των· τὰ μέσα πρὸς ἀνάκρισιν ἑνὸς κακουργήματος, ἡ πρόσληψις μαρτύρων, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς βασάνου πρὸς ἐξαναγκασμὸν καὶ ἐκβίασιν ὁμολογιῶν, ἡ ἐκλογὴ τῶν ποινῶν, ἡ μυστικὴ ἢ δημοσία αὐτῶν ἐκτέλεσις, τὰ πάντα ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν των ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου περιορισμοῦ. Κατάσκοποι ἐν πάσαις ταῖς τάξεσι τῆς κοινωνίας μέχρι τῆς βουλῆς τῶν τεσσαράκοντα καὶ τοῦ Δόγου αὐτοῦ εὑρίσκοντο ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των· μυστικοὶ πράκτορες ἦσαν πανταχοῦ ἐν ἐνεργείᾳ, ἔν τε τῇ πόλει καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις· κατὰ πᾶσαν στιγμὴν εὑρίσκοντο ἕτοιμοι μυστικοὶ καὶ ἄγνωστοι δήμιοι ἢ μισθωτοὶ δολοφόνοι, οἱ λεγόμενοι Bravi, πρόθυμοι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς αὐτῶν ἢ τὰ νεύματα. Εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι διὰ τῶν μέσων τούτων κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον στερεὰν καὶ ἀκλόνητον τὴν ἀριστοκρατικὴν κυριαρχίαν, καθιστῶσα αὐτὴν μᾶλλον ἐπικίνδυνον εἰς τὴν φιλοδοξίαν καὶ κουφότητα τῆς ἐγχωρίου εὐγενείας ἢ καταθλιπτικὴν εἰς τὸν buon popolino, τὸν ἀγαθὸν καὶ ἀθῶον λαόν.

Εἷς ἐκ τῶν πρώτων, ὅστις ἔπεσε θῦμα τοῦ δικαστηρίου τούτου τῶν τριῶν φοβερῶν, ἦτο ὁ ὑπερεβδομηκοντούτης Δόγης Marino Falieri. Παροτρυνθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐκ τῆς ἀναισχυντίας τοῦ Μιχαὴλ Steno, ἑνὸς τῶν τριῶν δικαστῶν, πρὸς τὴν νεαρὰν καὶ περικαλλῆ του σύζυγον, ὤμοσε μετά τινων ἀνθρώπων ἐκ τῶν κατωτάτων τοῦ λαοῦ τάξεων ἐκδίκησιν κατὰ τῆς ἀριστοκρατίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀλαζονεία καὶ τυραννικὴ ἰσχὺς ἦσαν αὐτῷ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐνδομύχως μισηταὶ καὶ ἐπαχθεῖς. Ἡ νὺξ τῆς 15. Ἀπριλίου 1355 ἦτο ὡρισμένη πρὸς σφαγὴν τῶν εὐγενῶν τῆς Βενετίας, οἵτινες εἶχον μόνοι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεδριάζειν ἐν τῇ βουλῇ τῶν τεσσαράκοντα καὶ τῶν δέκα, ἡ πρᾶξις δὲ αὕτη ἔμελλε νὰ

στεφθῇ διὰ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ τῇ προτεραίᾳ ἤδη ἔλαβον γνῶσιν τῆς συνωμοσίας ταύτης οἱ σύμβουλοι διὰ τῶν κατασκόπων των. Οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ συνένοχοι ἀπηγχονίσθησαν ἀμέσως· ὅπως κρίνωσιν ὅμως τὸν Δόγην, προσέλαβον οἱ δικασταὶ εὐπατρίδας τινὰς ἐκ τῶν διασημοτέρων. Τῇ 17. Ἀπριλίου ἐκκρατομήθη ὁ Falieri ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Δουκικοῦ παλατίου. Τοιουτοτρόπως ἔδειξε τὸ δικαστήριον δι' ἑνὸς φοβεροῦ παραδείγματος ταχείας δικαιοσύνης, ὅτι εἰς τὴν ἐξουσίαν του ὑπέκειτο καὶ τὸ ἀνώτατον ἔτι πρόσωπον τῆς πολιτείας. Ἄλλως τε ἐφυλάττετο ἔκτοτε ἡ βουλὴ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκλέγῃ Δόγας, ἔχοντας εἰσέτι νεαρὰς καὶ ὡραίας συζύγους.

Εἷς ἄλλον τινὰ Δόγην, τὸν Φραγκίσκον Φόσκαριν, ἐνεχείρισέ ποτε ὁ γραμματεὺς τῶν Τριῶν, γονυπετὴς καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ, τὸ διάταγμα, δι' οὗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Δόγου κατεδικάζετο εἰς θάνατον ἕνεκα πολιτικοῦ ἐγκλήματος, καὶ τοῦ ὁποίου διατάγματος ὁ Δόγης, ὁ δυστυχὴς πατήρ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν.

Νεαρός τις εὐπατρίδης, ὁ Giovanni Moncenigo, διέπραξεν ἐν τῇ κουφότητι καὶ παραφορᾷ του κατά τινα θεατρικὴν παράστασιν τὸ ἐπικίνδυνον τόλμημα νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῶν ἀδελφῶν Foscarini καὶ νὰ πληγώσῃ αὐτούς, μεθ' ὃ καὶ ἐδραπέτευσεν ἀμέσως. Εἷς μάτην προσεπάθουν, ἕνεκα τῆς νεότητος τοῦ μόλις εἰκοσαετοῦς εὐπατρίδου, ἕνεκα τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν τοῦ γένους του, ἐκ τοῦ ὁποίου τέσσαρες Δόγαι εἶχον ἐκλεγῇ, νὰ πραΰνωσι τὴν αὐστηρότητα τῆς βουλῆς τῶν Τριῶν. Ἡ νεαρά του σύζυγος ἱκέτευε δι' αὐτόν, αὐτοὶ οἱ Foscarini μετ' ἀληθοῦς ὄντως γενναιοψυχίας ἐνήργουν ὑπὲρ τοῦ εὐπατρίδου. Ἀλλ' ἡ βουλὴ ἔμεινεν ἀδυσώπητος καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἐνεποίησε τρόμον εἰς τὴν ἐνετικὴν ἀριστοκρατίαν.

Ὁ Moncenigo ἀπώλεσε τὸν τίτλον τῆς εὐγενείας καὶ κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς θάνατον, τὰ κτήματά του, καὶ ὅσα ἔμελλεν ἔτι νὰ λάβῃ, ἐδημεύθησαν, πάντα δὲ τὰ συμβόλαια, ὅσα κατὰ τοὺς τελευταίους ἓξ μῆνας εἶχε συνομολογήσῃ καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνῆκε καὶ τὸ τοῦ γάμου του, ἐκηρύχθησαν ὡς ἄκυρα. Σημαντικὴν δὲ ἀμοιβὴν καὶ ἀτιμωρησίαν διὰ πᾶν εἶδος κακουργήματος, ἰδίου ἢ ξένου, ὑπισχνοῦντο εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε παραδώσῃ αὐτὸν ζῶντα ἢ νεκρόν. Εἰς ὅλους τοὺς δήμους τῶν ἐπαρχιῶν ἐδόθησαν αὐστηρόταται διαταγαὶ πρὸς καταδίωξιν καὶ σύλληψιν αὐτοῦ, οἱ δὲ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς διαταγὰς ταύτας ἐτιμωροῦντο καταδικαζόμενοι εἰς τὸ κάτεργον. Εἰς οὐδένα ὑπήκοον τῆς δημοκρατίας, εἰς οὐδένα συγγενῆ ἐπετρέπετο νὰ ἴδῃ τὸν κατάδικον ἢ νὰ ὁμιλήσῃ μετ' αὐτοῦ ἢ νὰ γράψῃ πρὸς αὐτὸν ἢ νὰ τῷ παράσχῃ οἱανδήποτε βοήθειαν καὶ ἐν γένει ὁ διατηρῶν οἱανδήποτε σχέσιν μετὰ τοῦ καταδίκου ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς δημεύσεως τῆς περιουσίας του καὶ δεκαετοῦς ὑπηρεσίας ἐν τῷ κατέργῳ. Μὲ πρόστιμον δισχιλίων δουκάτων ἐτιμωρεῖτο ὁ ἐκφραζόμενος ὅπως δήποτε ὑπὲρ τοῦ καταδίκου, καὶ ἡ φοβερὰ αὕτη ἀπόφασις ἐκηρύχθη ἀμετάκλητος, ἵνα καταστῇ ἀδύνατος πᾶσα μεταβολὴ ἢ τροποποίησις αὐτῆς.

Η βουλὴ τῶν Τριῶν ὡς ἀνώτατον ποινικὸν δικαστήριον ἤθελε νὰ δεικνύεται φοβερὰ πρὸς τοὺς εὐγενεῖς, διότι οὗτοι ἀπετέλουν τὴν κυρίαρχον τάξιν ἐν Βενετίᾳ, πρὸς δὲ τὸν ὄχλον, ἵνα ἀποτρέπῃ αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἀποπείρας πρὸς ἐπανάστασιν. Διὰ τοῦτο εἶχε τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ μεταβάλῃ ποτὲ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ ἀναιρῇ αὐτὴν δι' ἀπονομῆς χάριτος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἤθελε ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀλάνθαστον αὐτοῦ. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, ἐν αἷς ἀπεδεικνύετο τρανῶς πλάνη τῶν ἀνακριτῶν, φανερὰ ἀδικία ἢ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης τῆς ἀποφάσεως οἱ δικασταὶ ἐνέμενον εἰς τὴν ἅπαξ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασίν των, ἡ δὲ ἀπόπειρα μόνη πρὸς ἐπίτευξιν ἐπιεικείας ἦτο καὶ διὰ τὰ μέλη τῶν εὐγενεστάτων οἰκογενειῶν λίαν ἐπικίνδυνος. Διότι οἱ Τρεῖς οὗτοι δικασταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀνεχθῶσιν οὐδεμίαν ἐπίκρισιν τῆς μυστηριώδους αὐτῶν ἐνεργείας ἐξ οὐδενὸς μέρους, οὔτε παρὰ Δόγου, οὔτε παρὰ συμβούλου, οὔτε παρ' οἱουδήποτε ἄλλου ὑψηλοῦ προσώπου ἐν τῇ πολιτείᾳ· καὶ πρὸς αὐτὰ δὲ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἅπερ ἦσαν τρία τὸν ἀριθμόν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἐξελέγοντο ἐκ τῶν βουλῶν, ἐδείκνυον τὴν μεγίστην ἀντιζηλίαν, καὶ ὁσάκις μία ἀπόφασις τοιούτου τινὸς πολιτικοῦ δικαστηρίου ἀπήρεσκεν αὐτοῖς ἢ ἐφαίνετο ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πολιτείας, οὐδόλως ἐδίσταζον νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ἄκυρον, μεταχειριζόμενοι πρὸς τοῦτο τὸ ἁπλούστατον μέσον τῆς μυστηριώδους ἐξαφανίσεως τοῦ καταλλήλου ἑκάστοτε προσώπου, εἴτε τοῦ ἐνάγοντος εἴτε τοῦ ἐναγομένου. Ἓν νεῦμα μόνον, καὶ ὁ δυστυχὴς οὗτος ἐνεκλείετο ἀμέσως εἰς τὰς σκοτεινὰς καὶ ὑπογείους εἱρκτὰς ἢ τὰς μολυβδοσκεπεῖς φυλακὰς τοῦ Δουκικοῦ παλατίου· μία διαταγὴ εἰς τὸν δεσμοφύλακα, καὶ ὁ δυστυχὴς ἐστραγγαλίζετο καὶ ἐρρίπτετο νεκρὸς εἰς τὴν διώρυγα, ἤτις ἐγγὺς τῶν ὑπογείων φυλακῶν ἔχει τὰ θολερά της ὕδατα εἰς τὴν λιμνοθάλασσαν.

Εἷς τον πρίγκιπα τοῦ Craon, ὅστις διέτριβέ ποτε ἐν Βενετίᾳ ἐπί τινας ἡμέρας, ἐκλάπη τὸ βαλάντιον. Ἐν τῇ ὀργῇ του ὁ πρίγκηψ ἐξεφράσθη κακῶς περὶ τῆς ἐνετικῆς ἀστυνομίας, λέγων ὅτι αὕτη ἀσχολεῖται μᾶλλον μὲ τὴν κατασκόπευσιν τῶν ξένων ἢ μὲ τὴν ἀσφάλειάν των. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Βενετίας. Ὅτε ἡ γόνδολά του ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἐνετικῆς ἀκτῆς, οἱ κωπηλάται ἐσταμάτησαν καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τούτου ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος ἀπεκρίθησαν περιδεεῖς ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ προχωρήσωσι, διότι τὸ ἀστυνομικὸν πλοῖον μὲ τὸ ἐρυθρόν του σῆμα ἐπλησίαζε διευθυνόμενον πρὸς αὐτούς. Ὁ πρίγκηψ, ἀναμνησθεὶς τῶν περὶ τῆς ἀστυνομίας λόγων του, ἤρχισε νὰ φοβῆται ὅτι περιέπεσεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης εἰς τὰς χεῖρας Ἐνετῶν δολοφόνων. Πράγματι, τὸ πλοῖον ἐπλησίασε καὶ ὁ πρίγκηψ διετάχθη νὰ μεταβῇ ἐκ τῆς λέμβου του εἰς τὸ πλοῖον. Ὁ πρίγκηψ ἑκὼν ἄκων ὑπήκουσε.

„Κύριε", ἤρχισεν ἀμέσως ἀνήρ τις ἐκ τοῦ πλοίου, „εἶσθε σεῖς ὁ πρίγκηψ τοῦ Craon?"

„Μάλιστα."

„Δὲν σᾶς ἔκλεψαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν παρασκευήν;"

„Μάλιστα, κύριε."

„Τί ποσόν;"

„Πεντακόσια δουκᾶτα."

„Ποῦ εὑρίσκοντο;"

„Εἷς πράσινον μεταξωτὸν βαλάντιον."

„Ἔχετε ὑποψίαν κατά τινος προσώπου, διαπράξαντος τὴν κλοπήν;"

„Κατά τινος ὑπηρέτου, τὸν ὁποῖον προσέλαβον προσωρινῶς ἐπὶ μισθῷ."

„Ἂν τὸν ἐπανίδητε, δύνασθε νὰ τὸν ἀναγνωρίσητε;"

„Ἀναμφιβόλως."

Ἀμέσως ἐσήκωσεν ὁ μυστηριώδης ἀνὴρ παλαιόν τινα μανδύαν, ὅστις ἔκειτο πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐφάνη εἰς νεκρὸς ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο πράσινόν τι βαλάντιον.

„Ἰδοὺ ὁ κλέπτης" εἶπεν ὁ πράκτωρ τῆς βουλῆς τῶν

Τριῶν. „Ἰδοὺ τὰ χρήματά σας· λάβετέ τα καὶ ἀναχωρήσατε. Μάθετε ὅμως ὅτι δὲν ἐπανέρχεταί τις εἰς ἕνα τόπον τοῦ ὁποίου τὴν καλὴν κυβέρνησιν παρεγνώρισε."

„Ὅμοιόν τι διηγεῖται ὁ Σχίλλερ ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ „der Geisterseher". Ὁ ἐν αὐτῷ παρουσιαζόμενος πρίγκηψ προσεβλήθη ποτὲ καὶ ἠπειλήθη δριμέως ὑπό τινος Ἐνετοῦ ἔν τινι καφενείῳ παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Μετ' ὀλίγον ἦλθον πρὸς τὸν πρίγκιπα δύο ὑπάλληλοι τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, οἵτινες προσέλαβον καὶ ὡδήγησαν αὐτὸν κατὰ πρῶτον μέχρι τῆς διώρυγος. Ἐνταῦθα ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐπιβῇ λέμβου τινός, ἥτις περιέμενεν αὐτόν. Πρὶν ἢ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς λέμβου μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ του, ἔδεσαν αὐτοῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς ὡδήγησαν νὰ ἀναβῶσι μεγάλην τινὰ λιθίνην κλίμακα καὶ νὰ διέλθωσι μακρόν τινα διάδρομον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπῆρχον θόλοι καὶ καμάραι, ὡς συνεπέραναν ἐκ τῆς πολλαπλῆς ἀντηχήσεως τῶν βημάτων των. Ἐπὶ τέλους ἔφθασαν εἰς ἄλλην τινὰ κλίμακα, ἄγουσαν πρὸς τὰ κάτω δι' εἴκοσι καὶ ἕξ βαθμίδων. Ἀφοῦ κατῆλθον εἰς τὸ βάθος τοῦτο, ἠνεώχθη αἴφνης μία μεγάλη αἴθουσα, καὶ ἀφῃρέθη συγχρόνως ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ὁ ἐπίδεσμος. Ἐνταῦθα εὑρέθησαν μεταξὺ σεβασμίων γερόντων, φορούντων μέλανα ἐνδύματα, ὅπως καὶ ἡ αἴθουσα ὁλόκληρος ἦτο ἐστρωμένη μὲ μέλανας τάπητας καὶ ὑφάσματα καὶ ἐφωτίζετο ἀμυδρῶς· πάντα ταῦτα μετὰ τῆς ἐπικρατούσης ἐν πάσῃ τῇ ὁμηγύρει νεκρικῆς σιγῆς, ἐνεποίουν φοβερὰν ἐντύπωσιν. Εἷς ἐκ τῶν γερόντων ἐπλησίασε πρὸς τὸν πρίγκηπα καὶ προσάγων αὐτῷ τὸν Ἐνετὸν ἠρώτησε μὲ ἐπίσημον ὕφος:

„Ἀναγνωρίζετε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον, ὅστις σᾶς προσέβαλεν ἐν τῷ καφενείῳ παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου;"

„Ναί" ἀπεκρίθη ὁ πρίγκηψ.

Ἀκολούθως ὁ γέρων στραφεὶς πρὸς τὸν δέσμιον ἠρώτησεν:

„Εἶνε ὁ κύριος οὗτος τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἠπειλήσατε τὴν ἑσπέραν ταύτην ὅτι θὰ φονεύσετε;"

Ὁ δέσμιος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ.

Ἀμέσως ἠνεώχθη ὁ κύκλος τῶν γερόντων καὶ ὁ πρίγκηψ εἶδε μετὰ φρίκης τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἐνετοῦ χωριζομένην ἀπὸ τοῦ κορμοῦ.

„Πήγαίνετε τώρα" εἶπεν ὁ γέρων μὲ ὕφος ἀπαίσιον, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρίγκηπα „καὶ κρίνετε εἰς τὸ ἑξῆς ὀλιγώτερον ἀπροσκέπτως περὶ τῆς δικαιοσύνης ἐν Ἐνετίᾳ."

Ἄπειραι ὅμοιαι ἱστορίαι διεσώθησαν, χαρακτηρίζουσαι τὴν ἐπὶ ὁλοκλήρους αἰῶνας ἀδιάσειστον ἐξουσίαν τῶν εὐγενῶν ἐν Βενετίᾳ καὶ τὴν δρακόντειον αὐτῶν δικαιοσύνην ἐν τῷ ἀρχικῷ αὐτῆς μεγαλείῳ καὶ ἐν ταῖς πολλαῖς αὐτῆς ἀπανθρωπίαις. Πλειστάκις ἡ δικαιοσύνη αὕτη ἤτο δικαιοσύνη κακούργων καὶ δολοφόνων, οἵτινες κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμην καὶ οὐχὶ κατὰ τὸν νόμον ἐθεώρουν ὡς τὸ βέλτιστον τὸν θάνατον τοῦ θύματός των. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις εὑρίσκοντο εἰς τὴν διάθεσιν τῶν τριῶν τρομερῶν δικαστῶν οἱ διαβόητοι δολοφόνοι, οἱ καλούμενοι bravi. Ἡ ἡμετέρα εἰκών, ἣν δημοσιεύομεν σήμερον κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Piloty ἐν σελ. 4—5 πκριστᾷ τὴν σκηνὴν ὁμοίας τινὸς περιπτώσεως, καθ' ἣν οἱ τρεῖς bravi δίδουσι πρὸ τοῦ φοβεροῦ δικαστηρίου λόγον περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς ἐντολῆς. Ὁ εἷς ἐκ τῶν δολοφόνων παρέχει τὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου, δεικνύων τὰ ἐνδύματα τοῦ δολοφονηθέντος· οἱ ἄλλοι περιμένουσι τὸν συμφωνηθέντα μισθόν. Ὁ γραμματεὺς ἔχει λάβῃ τὴν ἐντολήν, νὰ πληρώσῃ αὐτοὺς εἰς δουκᾶτα ἐκ τοῦ ταμείου. Ὁ ἐρυθρὸς ὄπισθεν τοῦ Ἐσταυρωμένου παρατηρεῖ μετὰ ψυχρᾶς ἀταραξίας τοὺς ἀμειβομένους δολοφόνους· ὁ εἷς ἐκ τῶν μαύρων συσκέπτεται εἰσέτι μετὰ τῆς συνειδήσεώς του ὅπως βεβαιωθῇ ἂν ἡ αἱματηρὰ πρᾶξις ἦτο πράγματι ἀναγκαία διὰ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, καὶ ὁ τρίτος ἀνατινάσσων ἀναισθήτως διὰ τῆς ῥάβδου τὸ ἔνδυμα τοῦ φονευθέντος διακόπτει τὴν μετὰ τῶν δολοφόνων συγκοινωνίαν μὲ τὴν αὐτὴν ἴσως σκέψιν, ἣν ὁ Bolingbroke ἐν τῷ „Ριχάρδῳ Β'." τοῦ Σαιξπήρου ἐκφράζει πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ μισθωθέντα δολοφόνον τοῦ βασιλέως.

Τὴν ἐνοχὴν τῆς συνειδήσεως λάβε ὡς ἀμοιβὴν τοῦ κόπου σου,
Ἀλλ' οὔτε τὸν καλόν μου λόγον οὔτε βασιλικὴν εὔνοιαν.

Τῆς Βενετίας ἡ διοίκησις, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτονομία ἔπεσαν διὰ μιᾶς ἀδόξως καὶ ἄνευ ἀντιστάσεως, ὑπὸ τὸν ἀλαλαγμὸν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ λαοῦ, τῇ 12 Μαΐου 1797, ὅτε ὁ προσελάσας γαλλικὸς στρατὸς τῶν δημοκρατικῶν ἀπῄτησε τὴν καθυποταξιν τῆς πόλεως. Ἡ πρώτη πρᾶξις τῶν Γάλλων κατακτητῶν ἦτο ἡ καταστροφὴ τῶν φυλακῶν τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας. Ἐν τῇ θέσει αὐτῶν ἔστησαν πίνακα μὲ τὴν ἐπιγραφήν.

„Εἵρκταὶ τῆς βαρβάρου ἀριστοκρατικῆς βουλῆς τῶν τριῶν, καταστραφεῖσαι ὑπὸ τῆς προσωρινῆς δημοτικῆς διοικήσεως τῆς Βενετίας ἐν ἔτει Α'. τῆς ἰταλικῆς ἐλευθερίας, 25. Μαΐου 1797." Τῇ 4. Ἰουνίου ἐκάη πανηγυρικῶς καὶ τὸ „χρυσοῦν βιβλίον", ὅπερ περιεῖχε τὸν κατάλογον τῶν ἐνετῶν εὐπατριδῶν:

Sic transit gloria mundi.

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Εἰς ἓν ποτήριον ὕδατος ῥίπτομεν ὀλίγα τεμάχια, ἐκ τῶν μυῶνων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου, ἰχθύος τινὸς καὶ ἀφίνομεν τὸ ποτήριον ἀκάλυπτον. Μετὰ δώδεκα ὥρας τὸ ὕδωρ εἶνε θολόν. Λαμβάνομεν ἐξ αὐτοῦ μίαν σταγόνα καὶ ἁπλόνομεν αὐτὴν ἐπὶ μιᾶς ὑαλίνης πλακός, τὴν ὁποίαν ἀκολούθως θέτομεν ὑπὸ ἰσχυρόν τι μικροσκόπιον. Ἀμέσως παρατηροῦμεν ὅτι ἡ σταγὼν περιέχει ἑκατομμύρια μικρῶν ἰνταρίων, τὰ ὁποῖα φαίνονται ἐν πάσῃ μετρίᾳ αὐτῶν διὰ τοῦ μικροσκοπίου μεγεθύνσει ὡς ἐλάχιστα στιγμάτια.

Ἀλλὰ τὰ ὄντα ταῦτα εἶναι ζωντανὰ καὶ κινοῦνται ἐλευθέρως, ἕκαστον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, περιστρεφόμενα κυκλικῶς καὶ συνωθούμενα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Διὰ δὲ τῶν ἰσχυροτάτων μεγεθύνσεων δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ὅτι ἕκαστον ἐκ τῶν ζωϋφίων τούτων ἔχει δύο τριχοειδεῖς μάστιγας, αἵτινες χρησιμεύουσιν αὐτῷ ὡς κῶπαι.

Τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα ὄντα ἀνήκουσιν εἰς τὸ εἶδος τῶν βακτηριδίων τῆς σήψεως (Bacterium termo), καὶ εἶναι οἱ σκαπανεῖς πάσης σηπεδόνος. Ἐν παντὶ σεσηπότι ἀντικειμένῳ εὑρίσκονται τὰ βακτηρίδια ταῦτα, καὶ ἀκριβῶς ἡ ἐνέργειά των εἶνε ἡ ἐπιφέρουσα τὴν ἀνάλυσιν καὶ ἀποσύνθεσιν πάσης σηπομένης ὕλης.

Δὲν μένουσιν ὅμως μόνα!

Δεκαεξ ὥρας βραδύτερον μία ἐκ τοῦ ποτηρίου ἐξαχθεῖσα καὶ ἐπὶ τῆς ὑαλίνης πλακὸς ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον τεθεῖσα

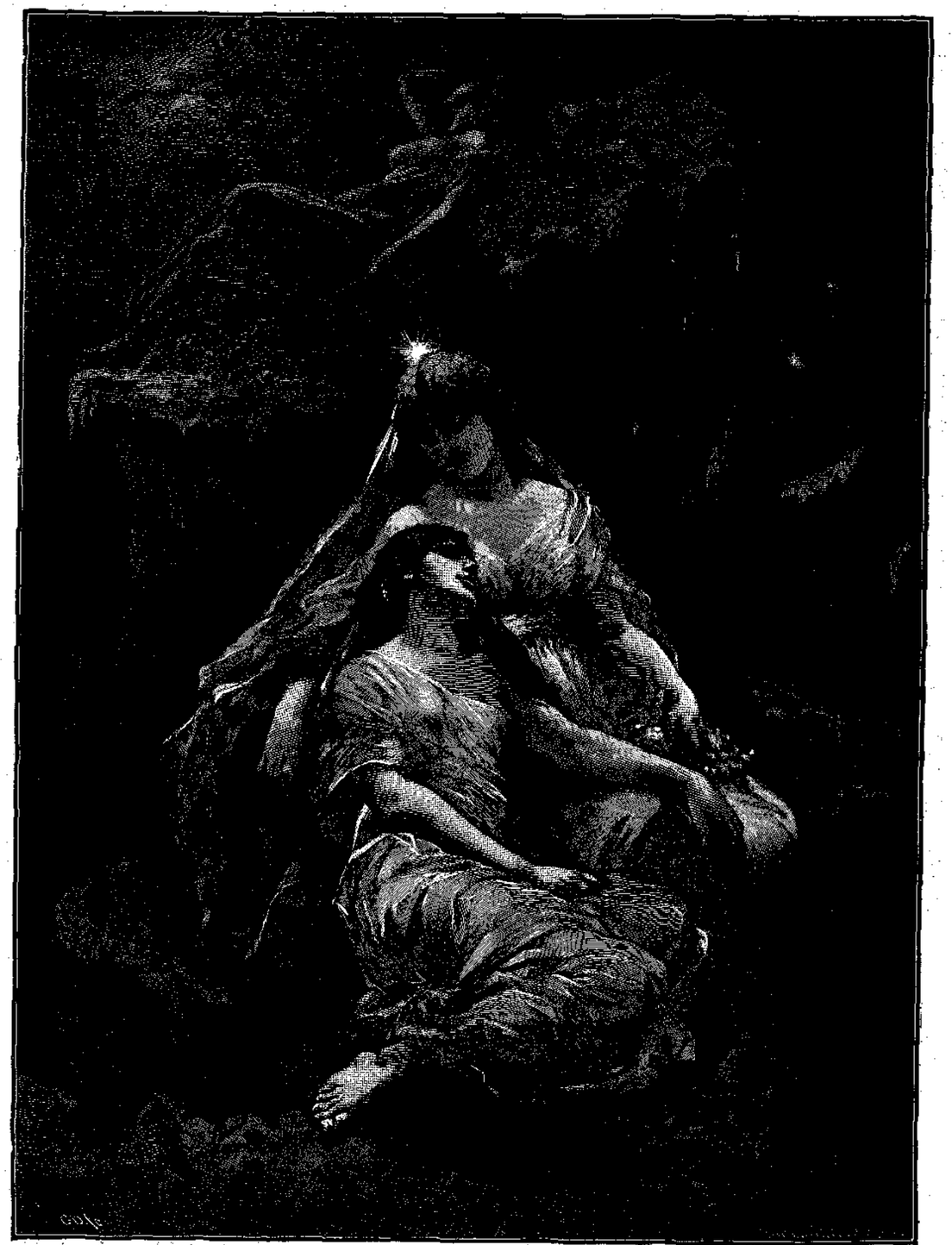

ΧΕΙΜΩΝ.
Εἰκὼν ὑπὸ Γουλιέλμου Κράϋ.

σταγὼν δεικνύει μὲν εἰσέτι ἀπειράριθμον πλῆθος βακτηριδίων, συγχρόνως ὅμως παρουσιάζει νέον τι εἶδος σπειροειδῶν ζωϋφίων, ἐχόντων τὸ σχῆμα μακροῦ καὶ λεπτοῦ ἐκπωματηρίου, καὶ διὰ τῆς ἑλικοειδοῦς αὐτῶν περιστροφῆς διαγραφόντων σπείρας ἐν τῷ ὕδατι. *Δέκα ὥρας* βραδύτερον, ὅτε πλέον τὸ ὕδωρ ἀρχίζει ν' ἀναπέμπῃ δυσάρεστον ὀσμήν, εὑρίσκονται ἐν ἑκάστῃ σταγόνι τοῦ ὕδατος, ἐκτὸς τῶν βακτηριδίων καὶ τῶν σπειροειδῶν ζωϋφίων, καὶ τρίτου σχήματος ὀντάρια, ἁπλαῖ καὶ ὁμοιόμορφοι *μονάδες*, ἔχουσαι δύο ἢ τέσσαρας τριχοειδεῖς κώπας.

Μετὰ παρέλευσιν *δέκα περαιτέρω ὡρῶν* σύμπαντα τὰ εἴδη τῶν βακτηριδίων τῆς σήψεως εὑρίσκονται ἐν πάσῃ σταγόνι τοῦ ἐν τῷ ποτηρίῳ ὑγροῦ ἐν καταπληκτικῇ ἀφθονίᾳ. Κυκλοφοροῦνται καὶ περιστρέφονται, συνωστίζονται καὶ ἕρπουσι καὶ διολισθαίνουσιν ἐν φοβερᾷ συγχύσει· ἀπίστευτος ἀφθονία ζωῆς περιφέρεται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐν τῇ μικροσκοπικῇ λίμνῃ, τῇ ἀποτελουμένῃ ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης μικρᾶς σταγόνος τοῦ ῥύπαροῦ ὕδατος.

Αἱ μονάδες, αἱ τρῖται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ζωϋφίων, ἔχουσιν ἀρκετὸν μέγεθος, ὥστε νὰ παρατηρηθῶσιν ἀνέτως διὰ τοῦ μικροσκοπίου. Αἱ μέγισται ἐξ αὐτῶν ἔχουσι διάμετρον μήκους ἑνὸς ὀγδόου περίπου τοῦ χιλιοστομέτρου, αἱ δὲ μικρότεραι $^1/_{500}$ τοῦ χιλιοστομέτρου ὁμοίαν διάμετρον. Ὅπως ἐννοήσῃ τις τὰς δυσκολίας τῆς παρατηρήσεως, ἀρκεῖ νὰ ἀναλογισθῇ ὅτι ὁ παρατηρητὴς ἐκλέγει μίαν μόνην μονάδα ἐκ τοῦ ἐλαχίστου μεγέθους καὶ παρατηρεῖ αὐτὴν ἀδιακόπως διὰ τοῦ μικροσκοπίου, μέχρις οὗ ἐξετάσῃ ἐντελῶς καὶ κατανοήσῃ ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ μονὰς αὕτη δὲν μένει ἀκίνητος ἐν τῇ θέσει της· ὡς ἐκ τούτου ὁ παρατηρητὴς εἶνε ἠναγκασμένος νὰ κινῇ, δι' ἐπὶ τοῦτο μηχανισμῶν τοῦ μικροσκοπίου, τὴν πλάκα ἐφ' ἧς εὑρίσκεται τὸ ἀντικείμενον τῆς παρατηρήσεως καθ' ὅλας τὰς ἑκάστοτε ἀναγκαίας διευθύνσεις, οὕτως ὥστε, ὅτου δήποτε καὶ ἂν μετακινηθῇ τὸ ζωϋφιον, νὰ τὸ ἐπανεφέρῃ εἰς τὴν κατάλληλον θέσιν, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀπτικῆς περιοχῆς. Ἐκτὸς τούτου ὀφείλει νὰ φροντίζῃ ὅπως μὴ ἐξατμισθῇ ἡ σταγών, ἐν ᾗ ζῇ ἡ μονὰς — διότι εἶνε εὐνόητον ὅτι τὸ ζωϋφιον τοῦτο θ' ἀπέθνησκεν ἐξ ἅπαντος, ἂν ἡ μικροσκοπική του λίμνη ἀπεξηραίνετο. Ὅπως λοιπὸν ἐμποδισθῇ ἡ ἐξάτμισις τῆς σταγόνος, περικλείεται τὸ κάτω ἄκρον τοῦ μικροσκοπίου μετὰ τοῦ ἀντικειμένου τῆς παρατηρήσεως ἐντὸς ἑνὸς θαλάμου ἀπὸ ἐλαστικὸν κόμμι καὶ ὁ ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ ἀὴρ διατηρεῖται τοσοῦτον ὑγρός, ὥστε νὰ μὴ δέχηται πλέον κανένα ὑδατώδη ἀτμόν. Τοιουτοτρόπως ἡ σταγὼν δὲν δύναται νὰ ἐξατμισθῇ. Ἤδη ἀρχεται ἡ παρατήρησις: Ἐκλέγεται, ὡς εἴπομεν, μία μόνη μονὰς καὶ κρατεῖται νυχθημερὸν ἐν τῇ καταλλήλῳ πρὸς παρατήρησιν θέσει· ἂν ἅπαξ ἐκφύγῃ τὸ ζωϋφιον τοῦτο, ἡ παρατήρησις ἀπέτυχε καὶ πρέπει πάλιν ν' ἀρχίσῃ ἐξ ἀρχῆς. Ἐπειδὴ εἷς μόνος ἄνθρωπος δὲν δύναται, ἐπὶ πέντε πολλάκις ἡμέρας, νὰ παρατηρῇ μετὰ προσοχῆς ἀκαταπαύστως καὶ νὰ κανονίζῃ ἀδιακόπως τὴν θέσιν τῆς πλακός, διὰ τοῦτο ἐπιλαμβάνονται τῶν παρατηρήσεων δύο συνήθως παρατηρηταί, οἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀντικαθιστῶσιν ἀλλήλους, ὁσάκις τὸ ζωϋφιον μένει ἥσυχον καὶ ἀκίνητον ἐν τῇ θέσει του. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν παρατηρήσεων εἶναι τὰ ἑξῆς:

Ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει ἡ μονὰς ἔχει ἐπίμηκες, ὠοειδὲς σχῆμα· ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐτῆς οὐδεμία ὁρατὴ ἐκ διαφόρων μερῶν συναρμογή, οὐδεμία διαφορὰ μεταξὺ ἑτερογενῶν μελῶν παρατηρεῖται. Ἔχει δὲ — ἡ τοῦ ἐλαχίστου δῆλον ὅτι μεγέθους μονὰς — μῆκος τὸ πολὺ πολὺ $^1/_{500}$ τοῦ χιλιοστομέτρου, καὶ φέρει μίαν μόνην τριχοειδῆ κώπην, διὰ τῆς ὁποίας κινεῖται ὄχι πολὺ ταχέως καὶ σχεδὸν κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, ἄνευ πολλῶν ἑλιγμῶν καὶ λοξοδρομήσεων.

Ὅταν τὸ ζωϋφιον τοῦτο ἀφιχθῇ εἰς τὸ πλῆρες αὐτοῦ μέγεθος, προσλαμβάνει σχεδὸν αἰφνηδίως σφαιρικὸν σχῆμα, καὶ μεταβαίνει εἰς κατάστασίν τινα μαλακύνσεως· ἡ προτέρα εὐκρίνεια τῶν περατουσῶν αὐτὸ γραμμῶν ἐξαφανίζεται· τὸ ζωϋφιον εἶναι τρόπον τινὰ κεκμηκὸς καὶ καταπεπονημένον, τὸ σῶμα κεῖται ἤρεμον καὶ ἀκίνητον, ἡ τριχοειδὴς κώπη πάλλεται εἰσέτι ἐπί τινας στιγμὰς καὶ εἶτα καταπίπτει ἄτονος ἐπὶ τοῦ σώματος, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀπορροφᾶται καὶ συναφομοιοῦται συντηκομένη μετὰ τῆς λοιπῆς μαλακῆς οὐσίας. Ἡ οὐσία αὕτη εἶναι τώρα πλέον ἐντελῶς ἤρεμος, πεπλατυσμένη, στρογγύλη, διαφανὴς σφαῖρα ἐκ ζωντανῆς βλέννης.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διάκειται τὸ ὂν τοῦτο ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον, καθ' ὃν οὐδεμία ἐνέργεια ἐν αὐτῷ παρατηρεῖται. Αἴφνης ὅμως, μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος, ἐξόρμᾷ διὰ μέσου τῆς μικρᾶς μάζης λευκὸς σταυρός, τὸν ὁποῖον διαδέχεται ἕτερος ἀποτελῶν μετὰ τοῦ πρώτου ἀστέρα, καὶ οὕτω ἄρχεται νέα καὶ ὅλως παρόδοξος ἐνέργεια ἐν τῷ βλεννοειδεῖ σφαιριδίῳ.

Ὁλόκληρον τὸ σῶμά του συστρέφεται καὶ περιελίσσεται, ἐνῷ τὸ μέσον μένει σταθερὸν καὶ ἀκίνητον· ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παρατηρεῖται συστροφικὴ κίνησις, ὡς νὰ περιστρέφηται ἡ βλέννα περί τινα κεντρικὸν πυρῆνα· βαθεῖαι ἐγκοπαὶ παρατηροῦνται ἐφ' ὅλης τῆς σφαίρας· ἐπὶ τέλους ἡ μάζα ἡσυχάζει καὶ φαίνεται πλέον ὁμοία πρὸς τολύπην περιειλιγμένην ἐκ διαφόρων μετ' ἀλλήλων συγκεχυμένων μερῶν.

Τὰ μέρη ταῦτα ἀρχίζουσιν ἤδη νὰ κινῶνται, νὰ ἀσπαίρωσι μετὰ διηνεκῶς αὐξανομένης ταχύτητος, νὰ ἐξελίσσωνται ἀπ' ἀλλήλων ὡς σωρὸς περιπεπλεγμένων ἐγχέλεων, νὰ ἀποχωρίζωνται ἀπ' ἀλλήλων κολυμβῶντα ἐντὸς τῆς μικροσκοπικῆς των λίμνης, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ γίνωνται *αὐτοτελῆ καὶ αὐθύπαρκτα ζῶα*, ἕκαστον ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει ἐντελῶς τὴν μορφὴν καὶ τὸ σχῆμα μιᾶς ἀρχαίας μονάδος.

Τοιουτοτρόπως ἡ μήτηρ μονὰς ἐσχίσθη εἰς σωρὸν νεαρῶν ζωϋφίων, τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ κολυμβῶσι ταχέως, εὑρίσκουσιν ἀρκετὴν τροφήν, ὅπως αὐξηθῶσι μέχρι τοῦ μεγέθους τῆς ἀρχικῆς μονάδος, ἐξ ἧς προῆλθον.

Ἐκ τῶν νεαρῶν, διὰ τοῦ σχισμοῦ τῆς μητρὸς γεννηθέντων ζωϋφίων λαμβάνομεν ἐν καὶ παρακολουθοῦμεν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ διὰ τοῦ μικροσκοπίου. Εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις βλέπομεν ὅτι καὶ τὰ νέα ταῦτα ζωϋφια, καὶ βραδύτερον οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, σχίζονται καὶ πολλαπλασιάζονται ὡς ἀνωτέρω· ὁ σχισμὸς λοιπὸν εἶνε ὁ *συνήθης* τρόπος τοῦ πολλαπλασιασμοῦ των. Δι' ἐπιμόνων ὅμως καὶ διηνεκῶν παρατηρήσεων ἀνεκαλύφθη ὅτι ἐκτὸς τοῦ σχισμοῦ ὑπάρχει καὶ ἕτερος τρόπος τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ τῆς διαιωνίσεως τῶν ζωϋφίων τούτων. Ἐνίοτε δηλαδὴ μονάδες τινὲς ἀναπτυσσόμεναι προσλαμβάνουσιν ὀγκωδεστέραν τινὰ μορφήν, ἥτις ἐν τῷ ὀπισθίῳ ἄκρῳ, πλησίον τῆς τριχοειδοῦς κώπης, παρουσιάζει ἰδιάζουσάν τινα κοκκοειδῆ ὄψιν. Ἡ παχυτέρα αὕτη μονὰς συλλαμβάνει ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν συνήθων μονάδων καὶ τὴν ἀπορροφᾷ ἐν ἑαυτῇ δι' ἐκμυζήσεως· ἀκολούθως, ἀφοῦ ἡ μάζα τῆς μικροτέρας μονάδος ἀπορροφηθῇ ἐντελῶς ὑπὸ τῆς μεγαλητέρας καὶ ἐξαφανισθῇ, τότε ἡ μεγαλητέρα μονὰς ἡσυχάζει καὶ μένει ἀκίνητος, ἡ δὲ τριχοειδὴς αὐτῆς κώπη καταπίπτει ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ συναφομοιοῦται μετ' αὐτοῦ· ἐπὶ τέλους οὐδὲν ἄλλο μένει ἐκ τῶν δύο ζωϋφίων εἰμὴ πεπλατυσμένος τις, σφαιροειδὴς καὶ διαφανὴς ὄγκος ὑποφαίου χρώματος, ἐγκεκλεισμένος ἐντὸς σακκοειδοῦς δερματίου. Ὁ μικροσκοπικὸς οὗτος σάκκος μένει κατ' ἀρχὰς ἐντελῶς ἤρεμος ἐπὶ πολλὰς (ἐνίοτε ἐπὶ δέκα) ὥρας, χωρὶς νὰ δεικνύῃ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος ἐνεργείας. Ἐπὶ τέλους ὅμως διαρρήγνυται τὸ δερμάτιον εἴς τι μέρος καὶ τὸ περιεχόμενον ὑπόφαιον βλεννοειδὲς ὑγρὸν ἐκρέει ἐξ αὐτοῦ· τὸ ῥεῦμα εὐρύνει διὰ τῆς ὁρμῆς του τὴν ὀπὴν τῆς ἐκροῆς καὶ ἐντὸς ὀλίγου ὁ σάκκος κενοῦται ἐντελῶς· τὸ δέρμα μένει κενὸν καὶ νεκρόν.

Ἐκ τῆς μονάδος λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο ὑπελείφθη ἢ τὸ βλεννῶδες τοῦτο ὑγρόν, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ διὰ τῶν ἀκριβεστάτων καὶ ἐπιμελεστάτων παρατηρήσεων, καὶ διὰ τῶν ἰσχυροτάτων μεγεθύνσεων, καὶ διὰ τῶν λεπτοτάτων καὶ τελειοτάτων τεχνικῶν μέσων οὐδὲν διάφορον συστατικὸν μέρος, οὐδὲν σημεῖον, οὐδὲν σπερμάτιον ἢ κύτταρον δυνάμεθα νὰ διακρίνομεν.

Ἂν ὅμως ἐξακολουθήσωμεν ἄνευ διακοπῆς τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν, θὰ ἴδωμεν μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν περίπου ἐν τῷ διαυγεῖ ὑγρῷ παρουσιαζόμενα ὅλως αἰφνηδίως καὶ μετ' ἀπροσδοκήτου ταχύτητος ἐλάχιστα μικροσκοπικά, σχεδὸν διαφανῆ στιγμάτια εἴτε κοκκίδια εἰς μέρη, ἔνθα προηγουμένως οὐδὲν ἀπολύτως διεκρίνομεν. Ἑβδομήκοντα πρωτόλεπτα μετὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν τὰ κοκκίδια ταῦτα διακρίνονται εὐκρινῶς ὡς ἐπιμήκεις ὠοειδεῖς κηλῖδες, καὶ μίαν ὥραν βραδύτερον τὸ ἕτερον αὐτῶν ἄκρον ἐπιμηκύνεται καὶ καθίσταται αἰχμηρόν. Ἐκ τῆς αἰχμῆς ταύτης φύεται καὶ αὐξάνει ἡ τριχοειδὴς κώπη· διὰ τῆς κώπης ταύτης κτῶνται τὴν ἱκανότητα τοῦ νὰ μετακινῶνται καὶ κολυμβῶντα νὰ εὑρίσκωσι δαψιλῆ τροφὴν καὶ ταχεῖαν ἀνάπτυξιν· μετά τινας ὥρας ἑκάστη κηλὶς γίνεται *πλήρης καὶ τελεία μονάς*, ἥτις βραδύτερον σχίζεται καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον τῶν γεννητόρων της, τὴν διαιώνισιν τοῦ εἴδους της.

Καὶ ἄλλα ἐκ τῶν ζωϋφίων τούτων ἔχουσιν ὡσαύτως δύο τρόπους τοῦ πολλαπλασιάζεσθαι καὶ διαιωνίζειν τὸ εἶδός των, καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται, ὅτι ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ πληθύνονται ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐντὸς ἑνὸς κυβικοῦ ἑκατοστομέτρου ῥέοντος ὕδατος κατωρθώθη πολλάκις ν' ἀνακαλυφθῶσιν ἕως 20,000 ὀργανισμοὶ τῶν διαφορωτάτων καὶ ποικιλωτάτων εἰδῶν — μέγα ἀληθῶς κατόρθωμα τῆς ἐπιστήμης, ἥτις κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη θαυμασίως προώδευσε διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαλείων.

Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν τὰ μικρόβια ταῦτα ἠδύναντο ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον νὰ φανῶσιν εἰς μέγεθος τὸ πολὺ πολὺ 700 ἕως 1000 φορᾶς μεγαλήτερον τοῦ πραγματικοῦ των μεγέθους· τώρα ὅμως διὰ τῶν ἀχρωματικῶν συστημάτων τοῦ Zeissl καὶ τοῦ Abbé δυνάμεθα νὰ μεγεθύνωμεν αὐτὰ κατὰ 1200 ἕως 1500 φοράς, ἂν δὲ λάβωμεν πρὸς τούτοις καί τινα ἠλεκτρικὴν συσκευὴν (Projections-Apparat) δυνάμεθα, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός, νὰ ἐπαυξήσωμεν τὰς τοσοῦτον ηὐξημένας εἰκόνας τῶν ζωϋφίων τούτων κατὰ 40 εἰσέτι φοράς. Οὕτως ὥστε τὰ βακτηρίδια ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξιν ὁ ἄνθρωπος πρότερον οὐδόλως ἐφαντάζετο, καὶ τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς καταπληκτικῆς αὐτῶν σμικρότητος οὐδὲ διὰ τῶν ἰσχυροτάτων ἐργαλείων ἠδύναντο ν' ἀνακαλυφθῶσι, παρουσιάζονται ἤδη πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ παρατηρητοῦ εἰς μέγεθος 30 ἕως 60,000 φορᾶς μεγαλήτερον τοῦ φυσικοῦ των μεγέθους, ἔχοντα πάχος ἑνὸς ἀντίχειρος καὶ μῆκος ἑνὸς χονδροῦ μολυβδοκονδύλου.

Πρὸς ἀκριβεστέραν δὲ καὶ ἀσφαλεστέραν ἐξέτασιν τῶν μικροσκοπικῶν τούτων ὀργανισμῶν προσελήφθη ὡς ἐπίκουρος καὶ ἡ φωτογραφία, δι' ἧς αἱ ἀσταθεῖς εἰκόνες τῶν ζωϋφίων τούτων, ὡς παρουσιάζονται ὑπὸ τοῦ μικροσκοπίου, κρατοῦνται σταθεραὶ καὶ ἀμετακίνητοι ἐπὶ τῆς φωτοχημικῆς πλακός. Καὶ οὕτω διὰ τῆς φωτογραφικῆς ὁδοῦ ἔχει ἤδη καταρτισθῇ τελειότατον „λεύκωμα κακούργων" ἐκ τῶν εἰκόνων παντὸς εἴδους βακτηριδίων καὶ ἐν γένει μικροβίων, ἰδίᾳ δὲ τῶν ζωϋφίων ἐκείνων, ἅτινα εἶναι τὰ πρῶτα αἴτια καὶ ἡ πηγὴ τῶν νόσων.

Ἡ ἐπιστήμη ὅμως δὲν ἐστάθη ἕως ἐδῶ, ἀλλὰ προέβη περαιτέρω. Μὲ τοὺς μικροοργανισμοὺς τοῦ τελευταίου τούτου εἴδους, δηλαδὴ τῶν προξενούντων τὰς νόσους, ἐπότισαν μεταξωτὰ νήματα καὶ παρετήρησαν ἀκολούθως, πῶς ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῶν βακτηριδίων τούτων τὰ διάφορα πρὸς καθαρισμὸν ἐκ τοῦ μιάσματος μέσα. Καὶ τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῆς νεωτάτης τῶν ἐπιστημῶν· ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ ἔρευναι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δὲν ἤγαγον εἰσέτι εἰς ἐπαρκῆ ἀποτελέσματα. Ὅταν ἐπιτευχθῶσι τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ἡ ἐπιστήμη θὰ δυνηθῇ εὐκόλως νὰ καταπολεμήσῃ τὰ αἴτια τῆς χολέρας, τοῦ τύφου καὶ τῶν λοιπῶν θανατηφόρων νόσων, καὶ νὰ ἐξοντώσῃ τὰ μικρὰ ταῦτα ζωϋφια, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς θέσιν νὰ θανατώσωσιν ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου τὸ ἀριστούργημα τῆς δημιουργίας, τὸν ἄνθρωπον.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **Ι. Ι. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

1.

Ὁ Ἀδριανός, ὅτε ἡτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τῆς μητρὸς εἰς Ἰταλίαν, εἶχεν ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν· ἦτο λοιπὸν ἢ ὤφειλε κυρίως νὰ ἦνε ἐν πλήρει ἀνδρικῇ ἀκμῇ. Καὶ πνευματικῶς μὲν ηὐξάνετο καὶ ἐνεδυναμοῦτο ὁσημέραι περισσότερον, ἀλλ' ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ πνεύματος ἐγίνετο προφανῶς ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ σώματος, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ, καὶ ἵνα μεταχειρισθῶμεν γαλλικήν τινα φράσιν, τὸ ξίφος διερρήγνυε καὶ κατέτριβε τὴν θήκην.

Τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο πάντοτε ὁρατόν, καὶ τὸ πνεῦμα εἶχεν ἐν αὐτῷ τοσαύτην δύναμιν καὶ ἰσχύν, ὥστε κατ' ἀρέσκειαν κατώρθου νὰ ἐντείνῃ τὸ ἐξησθενωμένον καὶ καταβεβλημμένον σῶμα, παρέχον εἰς αὐτὸ ἐκ νέου τὴν ἀπολεσθεῖσαν νεανικὴν ῥώμην. Ἀλλὰ μετὰ πᾶσαν τοιαύτην βεβιασμένην ἔντασιν ἐξαντλούμενον τὸ ἀσθενὲς σῶμα ἐξεδικεῖτο κατὰ τοῦ πνεύματος διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀντιδράσεως, ὑποτάσσον καὶ ὑποδουλοῦν αὐτὸ ἔστω καὶ ἐπὶ βραχὺν χρόνον. Τότε ὁ Ἀδριανὸς ἐρρίπτετο ἐπὶ τῆς κλίνης, δυσχερῶς ἀναπνέων, κατὰ τὸ φαινόμενον ἀναίσθητος, ὅλως ἐξηντλημένος, μὲ τὴν προαίσθησιν τοῦ θανάτου, εἰ καὶ οὐδὲν σύμπτωμα νόσου ἐφαίνετο προαγγέλλον αὐτόν. Εἶχεν ἀνάγκην ἀναπαύσεως, ἠρεμίας, καὶ οἱονεὶ μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως εὑρισκόμενος καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ φαντασμάτων πυρετοῦ, κυμαινομένων ταραχωδῶς ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του, ὡς οἱ παλμοὶ χορδῶν, αἵτινες πρὸ μικροῦ ἁρμονικῶς ἐκρούσθησαν, δὲν

ἦτο πλέον κύριος ἑαυτοῦ. Ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος καθίστατο δι' αὐτὸν τοσοῦτον ξένος, ὥστε τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα οὐδόλως ἐπενήργουν ἐπὶ τῶν ἐξημβλυμένων αἰσθήσεών του.

Οὐχ ἧττον ὅμως μεθ' ὅλην τὴν πρώωρον φθορὰν πασῶν τῶν δυνάμεων, ἃς ἐπεδαψιλεύσατο αὐτῷ ἡ φύσις — ἐφαίνετο εἰσέτι νέος. Ἡ ἀνταύγεια τοῦ ἔαρος ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὅπερ ἐκ τοῦ πνευματικοῦ βίου ἐξευγενιζόμενον ἀπήστραπτε θαυμάσιον κάλλος. Ἐφαίνετο προδήλως, ὅτι ἡ ἐξάντλησις ἐκείνη δὲν ἦτο συνέπεια τῆς καταχρήσεως τῶν σωματικῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τῶν ἐσωτερικῶν ἀγώνων καὶ τῆς ὑπερβολικῆς καταπονήσεως τοῦ πνεύματος . . . Μεσαίου καὶ μᾶλλον εὐμήκους ἀναστήματος, λεπτοφυὴς καὶ εὔκαμπτος, εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς κινήσεις πλήρης ἀνεπιτηδεύτου, ἁρμονικῆς, γνησίας ἀριστοκρατικῆς χάριτος, ἐπεσπᾶτο τὴν προσοχὴν καὶ αὐτῶν τῶν ξένων καὶ ἀγνώστων διὰ τῆς ἐκτάκτου κανονικότητος, καθαρότητος καὶ λεπτότητος τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου του, διὰ τῶν ζωηροτάτων μελανῶν ὀφθαλμῶν, διά τινος περὶ τὸ στόμα χαρακτηριστικοῦ ἐνδόμυχον πικρίαν καὶ μελαγχολίαν ἐκφράζοντος, διὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς, καμπυλωτοῦ, λευκοῦ καὶ ὑπό τινων προώρων ῥυτίδων ηὐλακωμένου μετώπου του. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ἠδύνατο ἀπροσδοκήτως νὰ μεταβάλῃ τὴν γλυκεῖαν ἔκφρασιν εἰς αὐστηρὰν καὶ ἀπειλητικήν, ἐν τούτοις ὅμως σπανίως κατώρθου ξένος τις νὰ συλλάβῃ τὴν ῥοπὴν ταύτην τοῦ ἀγῶνος, ὅστις ἀπετύπου τὴν ἰδίαν σφραγῖδα ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου του καὶ ἐξήλειφε τὸ ἁρμονικὸν θέλγητρον τῆς συνήθους αὐτοῦ οὐρανίας γαλήνης. Ἡ συναίσθησις τῆς ἀξιοπρεπείας του καθίστα αὐτὸν εὐλαβῆ καὶ σχεδὸν περιδεῆ περὶ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων τρόπων τῆς πρὸς τοὺς ξένους συμπεριφορᾶς του. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας εἶχεν αἰσθανθῆ ἐν ἑαυτῷ τὸ δαιμόνιον καὶ τὸ μετεχειρίζετο, ὅπως ὁ φιλόξενος οἰκοδεσπότης ὑποδέχεται παρ' ἑαυτῷ τὸν παλαιόν του ξένον. Εἰς τὸ δαιμόνιον τοῦτο εἶχε θυσιάσει μετ' ἐνδομύχου πίστεως τὰ πάντα — τὴν εὐτυχίαν, τὴν νεότητα, τὴν ἡσυχίαν, τὴν καρδίαν, ἀκόμη δὲ καὶ ἐκεῖνο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν δικαίωμα εἶχε — τὰς καρδίας τῶν ἀγαπώντων αὐτόν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πρῶτον ἠγέρθη ἐν αὐτῷ ἡ σκέψις αὕτη, μίαν μόνην εἶχε φροντίδα: νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν καὶ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι, νὰ ἀναγκάσῃ τὸν κόσμον, ὅπως κλίνῃ τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ *δαίμονος* τούτου.

Ὁ *Ἀδριανὸς ἠσθάνετο ὅτι ἦτο ποιητής*. Ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν νεανικῶν δοκιμίων, ἅτινα διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν μορφῆς διήγειραν τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ παρεῖχον χρηστὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας, οὐδὲν ἐδημοσίευσε βραδύτερον ὁ Ἀδριανὸς διότι δὲν ἤθελεν εἰσέτι νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ κοινὸν οὐδὲ νὰ ἀποκαλυφθῇ εἰς τὸν κόσμον πρὸ τῆς καταλλήλου ὥρας. Εἰργάζετο, ἐκοπίαζεν, ἐβασανίζετο καὶ ἐβυθίζετο ὅπως δημιουργήσῃ τέλειόν τι ἀριστοτέχνημα, ἵνα παρουσιασθῇ ἐξ αἴφνης ὡς προφήτης, νὰ δημοσιεύσῃ ἔστω καὶ ἓν μόνον ἀλλὰ μέγα ποίημα καὶ εἶτα — νὰ σιωπήσῃ, νὰ ἀποθάνῃ. Πρὸς εὐτυχίαν ἢ πρὸς δυστυχίαν ἡ εἱμαρμένη εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν μόνην τὴν μητέρα ὡς προστάτιδα καὶ κηδεμόνα, ὡς τὸ μόνον αὐτοῦ στήριγμα. Ἡ μήτηρ οὐδένα ἄλλον εἶχε πλὴν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ὑπερηγάπα, τὸν ἐλάτρευεν, ἐπίστευε εἰς αὐτόν, εἶχε ταυτοποιηθῇ μὲ τὰ ὄνειρά του, ἑτοίμη νὰ θυσιάσῃ δι' αὐτὰ καὶ δι' αὐτὸν τὰ πάντα. Οὐδὲν λοιπὸν πρόσκομμα ἀντετίθετο εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Μετ' οὐ πολὺ ἤρξατο ὁ Ἀδριανός, μεθ' ὅλην τὴν πρὸς τὴν μητέρα ἀγάπην του, νὰ αἰσθάνηται ὅτι ἦτο ἀνώτερος αὐτῆς ὑπὸ πνευματικὴν ἔποψιν καὶ ὅτι συνεδέετο μετ' αὐτῆς διὰ μόνων τῶν δεσμῶν τῆς καρδίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ πνεύματος. Καὶ δὲν ἐφανέρωνε μὲν φυσικῷ τῷ λόγῳ τὴν πεποίθησίν του ταύτην εἰς τὴν μητέρα, ἀλλὰ καὶ ἂν ἔπραττε τοῦτο, ἡ μήτηρ δὲν θὰ δυσηρεστεῖτο, διότι αὐτὴ ἡ ἰδία ὡμολόγει ἐν τῇ ταπεινότητι τοῦ πνεύματος αὐτῆς, ὅτι ἦτο ἀνίκανος νὰ μεταρσιωθῇ εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ πτέρυγες τοῦ δαιμονίου πνεύματος ἔφερον τὸν υἱόν.

Ἡ συγκινητικὴ σχέσις μεταξὺ υἱοῦ καὶ μητρὸς ἦτο κατὰ τὸ φαινόμενον ψυχρά· συνήντων ἀλλήλους μόνον τότε, ὁσάκις ὁ υἱὸς ἐπάτει τὸ ἔδαφος τῆς πραγματικότητος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιέμενεν αὐτὸν ἡ μήτηρ ταπεινή, πρόθυμος, ὑπομονητική. Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἡμέρας διῆγεν ὁ Ἀδριανὸς μεμονωμένος, ἀποκεκλεισμένος, ἀναγινώσκων, φαντασιοκοπῶν, δημιουργῶν — ἢ συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπέτρεπε μικράν τινα οἰκειότητα. Εἰς οὐδένα ὅμως ἀπεκάλυπτε τὴν πνευματικήν του ἐργασίαν, εἰς οὐδένα βέβηλον καὶ ἀμύητον ἐπέτρεπε νὰ ῥίψῃ οὐδὲ ἓν βλέμμα ἐπ' αὐτῆς. Ὡμίλει, ἐσκέπτετο, ἔζη μόνον ἐκ τοῦ πόθου καὶ ἐν τῷ πόθῳ τοῦ νὰ δημιουργήσῃ ἓν ἀριστούργημα, ἀλλὰ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἔφερε κεκρυμμένον ἐν ἑαυτῷ καὶ πολὺ σπανίως ἐφανέρου ὀλίγας τινὰς ἀορίστους γραμμὰς γιγαντιαίου τινὸς σχεδίου . . . . . Ὅλος ὁ βίος ὤφειλε ν' ἀφιερωθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο να προκαλέσῃ, νὰ αὐξήσῃ, νὰ ἐντείνῃ τὴν ἔμπνευσιν, τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν οἶστρον, ἦτο εἰς αὐτὸν εὐπρόσδεκτον, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα τῷ ἦσαν ἀδιάφορα. Ἐξήπτετο, ὑπεβάλλετο ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς εἰς τὸν ζυγόν, ἐξηνάγκαζεν ἑαυτὸν εἰς τὸ δημιουργεῖν . . . . μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἔπαυε ν' ἀφίνῃ ἀχαλίνωτον μόνην τὴν φαντασίαν. Ἐπείθετο ἢ μᾶλλον ἐμάντευεν ὅτι ἡ σκέψις, ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη, ἡ κρίσις ὤφειλον νὰ βαίνωσι παραλλήλως πρὸς τὴν ἔμπνευσιν. Ἐφοβεῖτο ὡσαύτως μήπως ὁ ἐνθουσιασμὸς ψυχρανθῇ καὶ σκοτισθῇ ὑπὸ τῆς κριτικῆς, μήπως ἡ κριτικὴ καταστρέψῃ τὴν ἔμπνευσιν καὶ πάντες οὗτοι οἱ φόβοι καὶ ἐνδοιασμοὶ καθίστων αὐτὸν ἀληθῆ μάρτυρα.

Ἡ πυρετώδης αὕτη κατάστασις ὑψίστατο ἤδη ἐπὶ δέκα σχεδὸν ἔτη ἄνευ διακοπῆς. Κατ' ἀρχὰς ὁ ἐσωτερικὸς οὗτος ἀγὼν ἦτο ἀμφίρροπος καὶ ἀόριστος· ἡ ζωὴ καὶ ἡ νεότης δὲν παρεχώρουν εἰσέτι τὰ δικαιώματά των: — βραδύτερον ὅμως τὸ σχέδιον τοῦ μέλλοντος ἔλαβε σιδηρᾶν ἰσχύν, ἦτο ἀπαραβίαστον· τὰ πάντα ὤφειλον νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτό. Ἐν τῇ διηνεκεῖ ταύτῃ πάλῃ πρὸς τὰς ἰδίας σκέψεις, πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, καὶ μὲ τὴν ἀκατάσχετον ταύτην καὶ οὐδέποτε κορεννυμένην ὁρμήν, εἶχε φθάσῃ ὁ Ἀδριανὸς εἰς τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ἑαυτὸν καταβεβλημένον ἢ γηράσαντα . . . . Ἀλλ' ἡ μήτηρ παρετήρει μετὰ φρίκης, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐμαραίνετο καὶ ἔφθινεν. Τὸ πρόσωπόν του ἀπώλεσε τὴν νεανικὴν θαλερότητα, οἱ ὀφθαλμοὶ προσέλαβον νοσηρόν τινα λάμψιν, αἱ πελιδναὶ καὶ κατεσκληκυῖαι χεῖρες ἔτρεμον. Ὁ προσκληθεὶς ἰατρός, ὅστις ἦτο οἰκογενειακὸς φίλος τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀφοῦ παρετήρησεν αὐτὸν ἐπιμελῶς ἀπὸ μακράν, ὑπεδήλωσε τὴν ἀνάγκην ταξειδίου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἰς μεσημβρινὰ κλίματα, εἰς ὀρεινὰ μέρη, διασκεδάσεων καὶ ἀσχολιῶν δυναμένων ν' ἀποτρέπωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς διηνεκοῦς ἐνασχολήσεως μὲ τὰς ἰδίας σκέψεις. Ὁ Ἀδριανὸς συγκατετέθη παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν εἰς τὴν περὶ ταξειδίου πρότασιν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἠθέλησε

νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ μόνος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀναγκασθεὶς νὰ ἐνδώσῃ εἰς τας θερμὰς παρακλήσεις καὶ ἱκεσίας τῆς μητρός, ἐπέτρεψεν αὐτῇ νὰ τὸν συνοδεύσῃ.

Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ οἴκου, ἡ ἐπιχείρησις δαπανηροῦ ταξειδίου, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια καὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἐπακολουθήματα δὲν ἠδύναντο ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὑπολογισθῶσιν, ἦσαν διὰ τὴν μητέρα δυσχερέστατον πρόβλημα. Τα πάντα μέχρι τοῦδε εἶχον ἐπιβαρύνῃ μόνην αὐτήν. Αὕτη ὤφειλε νὰ σκέπτηται ὄχι μόνον περὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος, ἵνα, ἂν ποτε ἀνεφαίνετο εἰς τὸν κόσμον τὸ ἐξαίσιον ποίημα, ὁ δημιουργὸς τοῦ ἀριστουργήματος τούτου ἐπιστρέφων ἐκ τῶν ὑψηλῶν καὶ αἰθερίων σφαιρῶν ἐπὶ τῆς γῆς εὕρῃ ποῦ νὰ καταλύσῃ καὶ διαγάγῃ ἡσύχως καὶ ἀνέτως τὸν ἐπίγειον βίον ὡς οἱ λοιποὶ θνητοί. Αὐτὴ τοὐλάχιστον οὐδαμῶς ἀμφέβαλλεν ὅτι θὰ ἐγεννᾶτο τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο, καὶ ὅτι ὁ Ἀδριανός, ἡσυχος τότε, θὰ εὕρισκε σύμβιόν τινα καὶ θὰ κατήρχετο ἐκ τοῦ αἰθερίου ὕψους, ὅπως ἀναπαυθῇ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας.

Τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀδριανοῦ καταλειφθὲν κτῆμα ἦτο ἀρκούντως σημαντικόν, ἀλλά, ὅπως ὅλα τὰ κτήματα ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, ἐπιβεβαρυμένον, ἀπῄτει λίαν ἐπιμελημένην διεύθυνσιν καὶ δὲν ἀπέφερε πάντοτε ἴσας προσόδους. Δὲν συνέφερε λοιπὸν οὔτε ἦτο φρόνιμον νὰ ἀφεθῇ τὸ κτῆμα εἰς ξένα καὶ ἀδιάφορα πρόσωπα, μὴ ἔχοντα τὴν ἱκανότητα, ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, νὰ παράσχωσι τὴν ἀπαιτουμένην θεραπείαν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ μήτηρ τοῦ Ἀδριανοῦ θὰ προὐτίμα παντὸς ἄλλου νὰ μείνῃ ἐν τῷ οἴκῳ μόνη, ὅπως φροντίζῃ διὰ τὸν υἱόν της, ἐὰν οὔτος δὲν εἶχεν ἀνάγκην διηνεκοῦς θεραπείας καὶ περιθάλψεως. Εὐτυχῶς ἡ ταλαίπωρος γυνὴ εἶχε φίλον τινά, εἰς τὸν ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῇ ἀπολύτως τά πάντα. Ὁ καπετὰν Βιλέτσκι, πρώην στρατιώτης, ἤδη δὲ ἀγροδίαιτος εὐπατρίδης, ἡτό ποτε θερμότατος ἐραστὴς τῆς μητρὸς τοῦ Ἀδριανοῦ, ἔμεινεν ἄγαμος, ἐζήτησε βραδύτερον εἰς γάμον τὴν κυρίαν Κλάραν, ὅτε αὕτη ἐχήρευσεν, ἔλαβεν ὅμως παρ' αὐτῆς τὴν διαβεβαίωσιν εἰλικρινοῦς φιλίας, καὶ διετέλεσεν αὐτῇ ὡσαύτως ἐς ἀεὶ προθυμότατος φίλος. Ὁ Βιλέτσκι, ὅστις εἶχε μισθώσῃ σημαντικώτατα γειτονικὰ κτήματα, ἦτο εἰς αὐτὴν σύμβουλος, κηδεμών, πληρεξούσιος, ἐμπιστευτικός, ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφωσιωμένος φίλος. Ἓν μειδίαμα τῆς κυρίας Κλάρας, μία δεξίωσις, εἷς εὐμενὴς λόγος ἦσαν δι' αὐτὸν ἡ μεγίστη ἀμοιβὴ τῶν κόπων του. Ἦτο σιωπηλὸς καὶ κρυψίφρων, οὐδέποτε ἀπεκάλυπτεν ὅ,τι ἔκρυπτεν ἐν ἑαυτῷ, ἐπελαμβάνετο παντὸς πράγματος εὐχερῶς καὶ ταχέως καὶ ἦτο συγχρόνως γλυκὺς καὶ πρᾷος ὡς παιδίον. Ἐνῶ εἶχε σταθερὸν χαρακτῆρα ἠδύνατο ἐνίοτε νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀδύνατος διότι, εὐδιάκριτος ὢν καὶ ἐπιεικὴς πρὸς τοὺς ἄλλους, διὰ τὸν ἑαυτόν του ἦτο αὐστηρὸς καὶ ἀδυσώπητος. Ὡμίλει ὀλίγιστα, δὲν ἀπέκρυπτεν ὅμως τὴν ἀλήθειαν, ὁσάκις ἐμάντευέ τις τὰς σκέψεις του, οὔτε εἰσήρχετο εἰς ἔριδα ἢ ἀγῶνα, ὅπως ὑπερασπίσῃ τὴν γνώμην του· ἐσιώπα μέν, ἀλλ' ἔμενεν ἀκλόνητος εἰς τὴν ἅπαξ σχηματισθεῖσαν ἰδέαν του. Δὲν ἦτο πλέον νέος ἀλλ' εἶχε τὴν ὄψιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες, ἀφικόμενοι εἰς ὡρισμένον τι σημεῖον τῆς ἡλικίας των, φαίνονται ὅτι δὲν γηράσκουσι πλέον. Ἦτο ἤδη ἀπὸ δεκαετίας καὶ ἐπέκεινα γνωστὸς μὲ τὴν αὐτὴν ὄψιν ἀνθρώπου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν. Ἐφόρει πάντοτε, κατὰ τὰς καθημερινὰς καὶ κατὰ τὰς ἑορτάς, τὴν αὐτὴν στολήν, οὐδέποτε ἦτο ἄρρωστος καὶ δὲν εἶχε ποτὲ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἰδιοτροπίαν ἢ ἀθέμιτον ἐπιθυμίαν. Ἦτο ἐπιμελὴς γεωπόνος καὶ ἡ μόνη του διασκέδασις συνίστατο εἰς τὸ νὰ διέρχηται ὀλίγας ὥρας παρὰ τῇ κυρίᾳ Κλάρᾳ, νὰ ἐντρυφᾷ εἰς τὴν θέαν της καὶ εἶτα νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν μονήρη ἀχυροσκεπῆ καλύβην του.

(*Ἕπεται συνέχεια.*)

1. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος (ἐν σελ. 1).

2. ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΡΟΜΕΡΟΙ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ. Εἰκὼν ὑπὸ C. von Piloty (ἐν σελ. 4—5).

3. ΧΕΙΜΩΝ (ἐν σελ. 9). Ἐν τῳ Γ'. τόμῳ σ. 132—33 τῆς Κλειοῦς ἐδημοσιεύσαμεν μεγάλην δισέλιδον εἰκόνα παριστῶσαν τὴν „Ἄνοιξιν" καὶ ἀποτελοῦσαν ἓν ἐκ τῶν ἀρίστων κοσμημάτων τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Ὁ δημιουργὸς τοῦ ἀριστουργήματος ἐκείνου, ὁ περίφημος ζωγράφος Γουλιέλμος Κράϋ, ἐζωγράφησεν ἐκτὸς τῆς „Ἀνοίξεως" καὶ ἄλλας τρεῖς εἰκόνας παριστώσας τὰς λοιπὰς τρεῖς ὥρας τοῦ ἔτους. Σήμερον δημοσιεύομεν καὶ δευτέραν εἰκόνα ἐκ τῆς τετράδος ταύτης, „τὸν Χειμῶνα", ἐν πᾶσι διάφορον τῆς πρώτης. Ἡ „Ἄνοιξις" μὲ τὰς ἀνθηρὰς γυναικείας καὶ παιδικὰς μορφάς, μὲ τὰ χλοερὰ καὶ θαλερὰ τοπεῖα τὰ ἀποπνέοντα τὴν ἀρωματώδη ὀσμὴν τῶν ἀνθέων καὶ φύλλων ἐαρινῆς πρωΐας, παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν ὑπὸ πραγματικωτέραν καὶ φυσικωτέραν ὄψιν. Ὁ „Χειμὼν" ἀπ' ἐναντίας εἶνε μεγαλοπρεπὲς δημιούργημα καθαρῶς ποιητικῆς φαντασίας. Ἐνταῦθα βασιλεύει ψυχρά, παγετώδης, ἀστερολαμπὴς χειμερινὴ νύξ. Ἡ νεαρὰ ἐκείνη γυναικεία μορφή, ἥτις ὑπὸ τοῦ κατώχρου φέγγους τῆς ἀργυρᾶς σελήνης περικλυζομένη φαίνεται ἡσυχάζουσα ἐπὶ τῆς πεπλατυσμένης ῥάχεως τοῦ παγωμένου βράχου, κοιμᾶται τὸν αἰώνιον τοῦ χειμῶνος ὕπνον, νεναρκωμένη καὶ ἄψυχος. Ἀλλὰ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ βράχου φαίνονται ἐν μαγευτικῷ συμπλέγματι δύο ἀνθηραὶ νεάνιδες, οὐράνιον κάλλος καὶ ἀγγελικὴν χάριν ἀπαστράπτουσαι. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ εὐεργετικοῦ ὕπνου τοῦ χειμῶνος καὶ ἡσυχάζει ἐκ των πολυειδῶν μόχθων καὶ φροντίδων, τῶν διαψευσθεισῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν, καὶ τῶν πολλῶν ταλαιπωριῶν, ἃς ἔφεραν μαζῆ των ἡ ἄνοιξις, τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον. Δι' αὐτὴν ὁ χειμὼν δὲν εἶνε θάνατος καὶ ἀπονέκρωσις, ἀλλ' εἶνε ἡ ἡσυχία ἐκείνη, δι' ἧς αἱ ἐξαντληθεῖσαι δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς φύσεως ἀνανεοῦνται καὶ ἀναρρωννύονται πρὸς νέαν δράσιν καὶ πρὸς νέους ἀγῶνας. Στέφανος ἐξ ἀμαράντων ἀνθέων κεῖται ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς ἑτέρας νεάνιδος, ἥτις διατηρεῖ εἰσέτι ἐν ἑαυτῇ τὴν θερμότητα τῆς ζωῆς, μὴ καταβληθεῖσα ὑπὸ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων τοῦ θερινοῦ ἡλίου, τῶν ἀγρίων καταιγίδων τοῦ φθινοπώρου καὶ τῶν χιόνων καὶ πάγων τοῦ ἀρξαμένου χειμῶνος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ὀνειρεύεται πλήρης ἐλπίδων περὶ τῆς μελλούσης ἀναγεννήσεως τῆς φύσεως, περὶ τῆς ἀνθήσεως καὶ τῆς γλυκείας ἀρωματικῆς πνοῆς, ἥτις θὰ ἀνανεάσῃ τὸν κόσμον, μόλις ἡ ἐγερτήριος σάλπιγξ τοῦ ἔαρος ἠχήσῃ νικηφόρος καὶ ἀφυπνίσῃ τὴν καθεύδουσαν φύσιν. Μόνη ἡ νεαρὰ ἐκείνη γυνὴ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου, ἡ νύμφη τοῦ παγωμένου Βορρᾶ, τὸ σύμβολον τοῦ ψυχροῦ θανάτου, δὲν θὰ ἀκούσῃ τοὺς χαρμοσύνους ἤχους, ἀλλὰ θὰ διατελῇ καθεύδουσα τὸν ἀτέρμονα ὕπνον.

Ὀλίγα περὶ χρησίμων φυτῶν. Κατ' ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς τῶν βοτανικῶν φύονται ἐπὶ τῆς γῆς περὶ τὰ 2300 διάφορα φυτά, τὰ ὁποῖα παρέχουσιν ὠφέλειάν τινα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἐκ τούτων τὰ 1140 χρησιμοποιοῦνται εἰς ἰατρικοὺς ἢ παραπλησίους σκοπούς, 288 παρέχουσι φαγωσίμους καρποὺς καὶ σπόρους, 117 λαχανικά, 104 φαγωσίμους ρίζας, καὶ βολβούς, 40 ἀνήκουσιν εἰς τὰ εἴδη τῶν σιτηρῶν 21 παρέχουσι σάγον, 21 παρέχουσι ζάχαριν καὶ μέλι, 30 παχέα ἔλαια. Χρησιμεύουσι λοιπὸν 600 πραγματικὰ εἴδη φυτῶν — μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν νόθων εἰδῶν — πρὸς τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὀκτὼ εἴδη παρέχουσι κηρόν, 76 παρέχουσι χρωματιστικὰς ὕλας, 16 ὅλατα τῆς νάτρου, 40 χρησιμεύουσι πρὸς τροφὴν τῶν ζώων καὶ 200 χρησιμοποιοῦνται εἰς διαφόρους τεχνικοὺς καὶ βιομηχανικοὺς σκοπούς. Φύονται πρὸς τούτοις 350 εἴδη δηλητηριωδῶν φυτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 66 ἔχουσι ναρκωτικὴν δύναμιν.

Φιλοπονία τῶν μελισσῶν. Γερμανός τις φυσιοδίφης, ὅστις ἐσχάτως ἔκαμεν ἐμβριθεῖς ἐρεύνας ἐπὶ τῆς ἐργατικότητος τῶν μελισσῶν, εὗρεν ὅτι τα φίλεργα ταῦτα ζῶα, ὅπως συλλέξωσιν ἓν χιλιόγραμμον ζαχχάρεως, ἐκμυζῶσι $7^1/_2$ ἑκατομμύρια ἄνθη. Πρὸς συλλογὴν λοιπὸν ἑνὸς χιλιογράμμου μέλιτος, ὅπερ περιέχει περίπου 75 τοῖς ἑκατὸν ζάκχαριν, ἀπαιτοῦνται περὶ τὰ 5,600,000 ἄνθη. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἀποδεικνύει τρανώτατα τὴν ὀρθότητα τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῆς φιλοπονίας τῶν μελισσῶν.

Ἐν τῇ Φυσικῇ ἱστορίᾳ τοῦ πρεβυτέρου Πλινίου (βιβλ. 14) ἀναγινώσκομεν λίαν ἐνδιαφέρουσαν πραγματείαν περὶ τῆς ἀμπέλου, τῆς ἀμπελουργίας καὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κατὰ τοὺς χρόνους τῶν αὐτοκρατόρων. Ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης μανθάνομεν μεταξὺ ἄλλων πολλῶν, ὅτι ἡ συνήθεια τῆς ῥητινώσεως τοῦ λευκοῦ οἴνου, ὡς γίνεται ἔτι καὶ νῦν παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἕλλησιν, ἦτο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατα τοὺς χρόνους ἐκείνους εὐρύτατα διαδεδομένη. Ἐν τέλει διηγεῖται ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Πλίνιος καὶ περὶ τῶν μεγίστων οἰνοποτῶν τῆς ἐποχῆς του. Τὸ μέτρον χωρητικότητος, ὅπερ ἦτο ἐν χρήσει κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πρὸς μέτρησιν τοῦ οἴνου καὶ τῶν λοιπῶν ρευστῶν, ὠνομάζετο congius, ἐχώρει δὲ ὀλίγον τι περισσότερον τῆς σημερινῆς λίτρας. Ἀλλὰ τὰ μέγιστα ποτήρια, οἷς ἐχρῶντο τότε οἱ οἰνοποτοῦντες Ῥωμαῖοι, ἐχώρουν τρεῖς κογγίους, ἤτοι $9^{72}/_{100}$ λίτρας εἴτε ἐν στρογγύλῳ ἀριθμῷ 10 σημερινὰς λίτρας. Ἓν τοιοῦτον δεκάλιτρον ποτήριον, πλῆρες ἀκράτου, δυνατοῦ οἴνου, ἠδύνατο ὁ Νοβέλλιος Τορκουάτος νὰ κενώσῃ μέχρι τρυγὸς ἀμυστὶ (τοῦτ' ἔστι — *μονορροῦφι!*). Ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος, ὅστις καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν νεότητά του εἶχε χρήματίση μέγας οἰνοπότης, παρέστη ποτὲ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἄνω μνημονευθὲν κατόρθωμα τοῦ Νοβελλίου Τορκουάτου, ὁ δὲ Πλίνιος δὲν παρέλειψε νὰ σημειώσῃ, ὅτι ὁ μέγας οὗτος οἰνόφλυξ Νοβέλλιος, ὅστις ἔφερε καὶ τὴν τιμητικὴν ἐπωνυμίαν *τριόγγιος* (δωδεκαφύαλος), ἀπήλαυε βαθείας ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ καὶ κατέσχε πάσας τὰς τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα, ἀπὸ τοῦ πραίτωρος μέχρι τοῦ ἀνθυπάτου· πρὸς τούτοις δὲ ὅτι „αὐτος (ὁ Νοβέλλιος Τορκουᾶτος) πίνων οὔτε ἀνέπνεεν οὔτε ἔπτυε, καὶ οὐδέποτε κατέλειπεν ἐν τῷ ποτηρίῳ τοσοῦτον οἶνον, ὥστε αἱ σταγόνες ἐκχεόμεναι ἐπὶ τῆς τραπέζης, νὰ κάμνωσι θόρυβον". (Οὕτως ἐγίνετο τότε ἡ δοκιμὴ τῆς ἀποστραγγίσεως, ὅπως οἱ νῦν οἰνοπόται ἀποστραγγίζουσι τὸ κύπελον ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ ἀντίχειρος). Ὡσαύτως περιβόητος ἐπὶ οἰνοφλυγίᾳ, μετὰ τὸν Νοβέλλιον Τουρκουᾶτον, ἦτο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ μεγίστου τῶν Ῥωμαίων ῥήτορος Κικέρωνος, ὁ Μάρκος Τούλλιος Κικέρων. Ὁ νεανίας οὗτος ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα κατέπινεν ὑπερφυεῖς ποσότητας οἴνου ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων εἰδῶν, ἐνῷ συγχρόνως ἔγραφε πρὸς τὸν ἐν Ῥώμῃ διαμένοντα πατέρα του, ὅτι διήκουεν ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ζήλου τὰς παραδόσεις τῶν σοφωτάτων ῥητόρων καὶ διεκαίετο ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς ἐπιθυμίας, νὰ συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ πατρὸς περὶ φιλοσοφίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν. Ἀλλὰ τοσαύτην ἱκανότητα, ὅσην ὁ Νοβέλλιος, δὲν εἶχεν ὁ υἱος τοῦ Κικέρωνος ἐν τῇ οἰνοποσίᾳ. Ὁ νεαρὸς Κικέρων δὲν ἦτο τριόγγιος, ἀλλὰ μόνον δικόγγιος, δηλαδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κενώσῃ δώδεκα, ἀλλὰ μόνον ὀκτὼ φυάλας ἀπνευστί. Ἔτι μεγαλητέρας φήμης ὡς οἰνοπότης ἀπήλαυεν ὁ Μάρκος Ἀντώνιος, ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς τοῦ μεγάλου Κικέρωνος. Ὁ Μάρκος Ἀντώνιος ἐξέδωκε μάλιστα ὀλίγῳ πρὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίας ἐγκώμιον τοῦ οἴνου, ὅπερ δυστυχῶς ἀπωλέσθη. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλέπομεν, πόσον οἱ Ῥωμαῖοι ὑπερέβαιγον ἐν τῇ οἰνοφλυγίᾳ τοὺς σημερινοὺς Ἄγγλους, οἵτινες τὸν ἑαυτὸν συμπολίτην Fox ἐπωνόμασαν *ἑξαφύαλον ἄνδρα* (six-bottle-man), ὅπως ἐκφράσωσι δια τῆς ἐπωνυμίας ταύτης τὴν ἔκτακτον αὐτοῦ ἱκανότητα ἐν τῷ οἰνοποτεῖν. Τί ἐῶν ὁ Fox ἀπέναντι τοῦ τριγγονίου Τορκουάτου, ὅστις, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Πλινίου, ἔπινεν ἀπνευστὶ δέκα λίτρας οἴνου καὶ κατόπιν ἐξηκολούθει νὰ πίνῃ εἰς μικροτέρας δόσεις ἔτι περισσότερον, τὴν δὲ πρωΐαν ἐξετέλει εὐσυνειδήτως τα καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του;

Ἡ ἐνέργεια τῆς καρδίας. Ὁ Ἄγγλος B. W. Richardson ὑπελόγισεν, ὅτι τὸ αἷμα, ἐξακοντιζόμενον ἐκ τῆς καρδίας καθ' ἕκαστον παλμὸν ἐν ἀναλογίᾳ 69 παλμῶν τὸ πρωτόλεπτον καὶ μὲ ταχύτητα 9 ποδῶν, διανύει 207 ὑάρδας τὸ πρωτόλεπτον, 7 ἀγγλικὰ μίλια τὴν ὥραν, 168 μίλια τὴν ἡμέραν 61,320 μίλια τὸ ἔτος. Ὥστε κατὰ τὴν διάρκειαν 48 ἐτοῦς βίου τὸ αἷμα διανύει 5,150,880 μίλια, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παλμῶν ἀνέρχεται εἰς 2,869,776,000.

Βάθη τοῦ ὠκεανοῦ. Ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ πλοίου „Egeria" ἐγένοντο ἐσχάτως καταμετρήσεις τοῦ βάθους διαφόρων μερῶν τοῦ ὠκεανοῦ, εὑρέθη δὲ πρὸς νότον τῶν Φιλικῶν Νήσων τὸ βάθος τοῦ ὠκεανοῦ ἴσον μὲ 4295 καὶ 4330 Faden, δηλαδὴ 5 ἀγγλικὰ μίλια. Τοῦτο εἶνε τὸ μέγιστον βάθος, ὅπερ μέχρι τοῦδε εὑρέθη ἐν τῷ ὠκεανῷ τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου· τοῦ δὲ βορείου ἡμισφαιρίου μόνον τρία μέρη εἶναι γνωστά, ἔνθα ὁ ὠκεανὸς εἶναι κατά τινας ἑκατοντάδας ποδῶν βαθύτερος.

Ἐν Παρισίοις ἐκδίδονται 1648 περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες, ἐκ τῶν ὁποίων 94 πολιτικὰ καθημερινὰ καὶ ἑβδομαδιαῖα φύλλα, 56 φιλοκαλλιτεχνικαὶ ἐφημερίδες, 66 εἰκονογραφικαί, 16 διπλωματικαὶ ἢ πλουτολογικαί, 17 εἰδικαὶ διὰ τὰ τῆς ἀσφαλείας, 63 καθολικαί, 21 διαμαρτυρόμεναι, 2 ἰουδαϊκαί, 24 φαρμασωνικαί, 27 διὰ τὰ στρατιωτικά, 25 διὰ τὸ Sport 146 οἰκονομολογικαί, 85 βιομηχανικαί, 20 διὰ τὴν σκηνήν, 84 νομικαί, 34 διὸ καταχωρίσεις, 60 διὰ τὸν συρμόν, 66 διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ 143 διαφόρων περιεχομένων. Ἐκ τῶν Ἐπιθεωρήσεων 82 εἶναι πολιτικαὶ καὶ φιλολογικαί, 134 ἰατρικαί, 128 καλλιτεχνικαὶ 71 διὰ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, 72 παιδαγωγικαὶ καὶ ἐκπαιδευτικαί, 34 διοικητικαὶ 43 γεωπονικαὶ καὶ κηπουρικαὶ 32 βιβλιογραφικαί. Ἐκ τῶν 493 περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, αἵτινες ἱδρύθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, οἱ 243 ἔπαυσαν τὴν ἔκδοσίν των πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους.

Στοίχημα. Ἐν ἔτει 1783 ἀπέθανεν ἐν Cork τῆς Ἀγγλίας ἀνήρ τις σωματωδέστατος ἐνόματι Barris, ὅστις ἦτο παροιμιώδης διὰ τὴν ἔκτακτον πολυσαρκίαν καὶ τὸ βάρος τοῦ σώματός του (574 pound). Ἡμέραν τινὰ ἐστοιχημάτισε μὲ τὸν περίφημον διὰ τὴν ἔκτακτον σωματικήν του δύναμιν συνταγματάρχην Clark, ὅτι ἠδύνατο ταχύτερον τούτου να φορτώσῃ ἕνα ἵππον μὲ βάρος ἀνώτερον τῶν 500 λιτρῶν. Ὁ ἡράκλειος αὐτοῦ ἀνταγωνιστὴς περιεγέλασε τὸν πολύσαρκον καὶ δυσκίνητον Barris καὶ παρεδέχθη τὸ στοίχημα, βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς νίκης του. Ἐπὶ παρουσίᾳ εἴκοσι μαρτύρων ἤχθησαν δύο ἵπποι εἰς τινα πλατεῖαν, καὶ ἐνῷ ὁ Clark προσεπάθει ἀσθμαίνων νὰ φορτώσῃ τὸν ἵππον του μὲ βαρυτάτους σάκκους πλήρεις ἄμμου, ἀνέβη ὁ χονδρὸς Barris ἐπί τινος θρανίου καὶ ἐκεῖθεν ἡσύχως ἐπὶ τοῦ ἵππου του. Οἱ μάρτυρες ἐξερράγησαν εἰς γέλωτα διὰ τὸ ἐπιτυχὲς πανούργημα καὶ ὁ Clark ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἧττάν του.

Γιγαντιαῖος πολύπους. Ὁ δύτης Mr. Govan προσεβλήθη ἐν τῷ λιμένι τοῦ Wellington (ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ) ὑπὸ ὑπερμεγέθους πολύποδος, καθ' ὃν χρόνον προσεπάθει νὰ στερεώσῃ λίθους τινὰς πλησίον τῶν στύλων γεφύρας τινός, ἐνδεδυμένος τὴν ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος στολήν του. Ἀφοῦ ὁ δύτης ματαίως ἠγωνίσθη νὰ ἐλευθερωθῇ ἐκ τῶν πλοκάμων τοῦ τέρατος, ἔδωκε τ' σημεῖον τῆς ἀνελκύσεως καὶ μετ' ὀλίγον ἀνεβιβάσθη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος φέρων ἐπὶ τῆς ῥάχεως τὸν γιγαντιαῖον πολύποδα. Οἱ πλόκαμοι τοῦ πολύποδος εἶχον 9 ποδῶν μῆκος.

Ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας ἀνευρέθη λατινικὴ ἐπιγραφὴ καὶ παρ' αὐτῇ μαρμάρινος βραχίων μεθ' ἑνὸς φελλίου. Ἡ ἐπιγραφὴ μαρτυρεῖ ὅτι ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ἵστατο ἄγαλμα τοῦ Ἡλίου, ἱδρυθὲν ὑπό τινος Ῥωμαίου αὐτοκρατορικοῦ διοικητοῦ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα.

Ὡς ἐφευρέτης τοῦ μικροσκοπίου ἐθεωρεῖτο μέχρι τοῦδε ὁ Ὁλλανδὸς Κορνήλιος Drebbel, ὡς ἔτος δὲ τῆς ἐφευρέσεως τὸ 1621. Ἐσχάτως ὅμως ἀπέδειξεν ὁ ἰταλὸς καθηγητὴς Govi ὅτι τὸ μικροσκόπιον ἐφεῦρεν ο μέγας Galilei εν ἔτει 1610.

Ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων. Εἶνε ἤδη σχεδὸν γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι ἡ παλμωδικὴ κίνησις τοῦ φωτὸς τῶν ἀστέρων προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι διαφόρου πυκνότητος ἀερώδη στρώματα ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ διὰ τῶν κινήσεών των ἀποστρέφουσιν ἐναλλὰξ τὰς ἐκ τῶν ἀστέρων ἐκπεμπομένας φωτεινὰς ἀκτῖνας ἀπὸ τῆς διευθύνσεως αὐτῶν. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι ἐπιτεινομένης τῆς ἀτμοσφαιρικῆς κινήσεως συνεπιτείνεται καὶ ἡ παλμικὴ μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων· πρὸ πάντων δὲ ὅταν ἐπικρατῶσι σφοδραὶ καταιγίδες ἡ παλμώδης ἀκτινοβόλησις πρέπει νὰ ἦνε ἐκτάκτως ἰσχυρά. Ἡ γενικῶς ἐπικρατοῦσα αὕτη γνώμη περὶ τῆς αἰτίας τοῦ φαινομένου τούτου τῆς παλμικῆς κινήσεως τοῦ φωτὸς τῶν ἀστέρων ἀπεδείχθη ὀρθὴ καὶ ἐπεβεβαιώθη διὰ πολλῶν παρατηρήσεων, ἰδίᾳ δὲ τῶν γενομένων ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ ἀστρονόμου Ch. Montigny. Ἐπικειμένη καταιγὶς ἐπηρέασε τὴν ἀκτινοβόλησιν τῶν ἀστέρων πολλῷ πρότερον ἢ τὸ βαρόμετρον· ἀντιστρόφως δέ, παρελθούσης ἤδη τῆς καταιγίδος, ἡ παλμικὴ μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων διετέλει εἰσέτι ἀκανονίστως ηὐξημένη, ἐνῶ τὸ βαρόμετρον ἐδείκνυεν ἤδη ἐκ νέου τὸ κανονικὸν αὐτοῦ ὕψος.

Μετακόμισις μετεωρίτου. Πρό τινος χρόνου μετεκομίσθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βρασιλίας Rio de Janeiro ὁ περίφημος καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος γνωστὸς γενόμενος μετεωρίτης τοῦ Bahio εἴτε Bendego καὶ ἀπετέθη μεταξὺ τῶν συλλογῶν τοῦ βρασιλιανοῦ ἐθνικοῦ μουσείου. Ἡ μεταφορὰ τοῦ κολοσσιαίου τούτου ἀερολίθου, ὅστις ἔχει βάρος 5361 χιλιογράμμων, ἦτο μέχρι τοῦδε ἀδύνατος καὶ μόλις ἐσχάτως κατέστη δυνατὴ διὰ τῆς ἀποπερατώσεως σιδηροδρόμου, διερχομένου ἐξ ἀποστάσεως 115 μιλίων ἀπὸ τοῦ ῥύακος Bendego, ἔνθα ἔκειτο μέχρι τοῦδε ὁ μετεωρίτης. Πρὸς μετακόμισιν δὲ τοῦ λίθου ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης μέχρι τοῦ σιδηροδρόμου ἐδέησε νὰ κατασκευασθῇ ἰδιαιτέρα λεωφόρος, ζευγνύουσα διὰ γεφυρίων ἑκατὸν διαφόρους ῥύακας.

Ἡ πτῆσις τινῶν ἐντόμων. Ἡ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις ἀνώμαλος καὶ ἀκατάστατος ἐκείνη πτῆσις, ἡ ἰδιάζουσα εἰς τινα εἴδη ἐντόμων ὀρχουμένων ἐν τῷ ἀέρι κατὰ σμήνη ἀκανονίστως ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων ἔχει, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ καθηγητοῦ Gruber ἐν Freiburg, τὴν μεγίστην ὠφέλειαν διὰ τὰ ἔντομα ταῦτα, διότι ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ὑπασθαι ἐλαττόνει σημαντικῶς τὸν κίνδυνον, ὃν διατρέχουσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰ ἐν λόγῳ ἔντομα τοῦ νὰ συλληφθῶσι, πλησιάζοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, καὶ καταβροχθισθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐνεδρευόντων αὐτοῖς ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἰχθύων. Ἡ ἀσταθὴς ἐκείνη καὶ ὀρχηστική, οὕτως εἰπεῖν, πτῆσις τῶν ἐφυδατίων ἐντόμων κατὰ πολυγώνους, τεθλασμένας γραμμὰς εἶνε τὸ ἄριστον ἀμυντικὸν καὶ προφυλακτικὸν αὐτῶν ὅπλον κατὰ πάσης προσβολῆς τοῦ ἐνεδρεύοντος ἐχθροῦ, ὅστις πολὺ σπανίως κατορθοῖ νὰ ἁρπάσῃ τὴν βοράν του. Ἄλλως θὰ ἐξωλοθρεύοντο ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἀπειράριθμα σμήνη ἐντόμων. Ἐκ τῆς ἄνω παρατηρήσεως βλέπομεν ὅτι πολλὰς τῶν ζώων ἰδιότητας καὶ συνηθείας, τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι ἡμῖν ἀμέσως καταληπτός, οὐδόλως δικαιούμεθα νὰ θεωρῶμεν ἀσκόπους καὶ τυχαίας.

Ἡ θέσις τῶν Κασσιτερίδων νήσων. Ὁ κασσίτερος, τὸν ὁποῖον οἱ Φοίνικες μετὰ τῶν χαλκιτῶν ἐκ τῆς Σαρέπτης καὶ τῆς Κύπρου μετεχειρίζοντο πρὸς κατασκευὴν τῶν ὀρειχαλκίνων τεχνουργημάτων των, εἰσήγετο ὑπ' αὐτῶν τῶν Φοινίκων κατά τινα μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου ἔκ τινων μεμακρυσμένων νήσων τοῦ ὠκεανοῦ, τῶν Κασσιτερίδων καλουμένων. Αἱ Κασσιτερίδες αὗται νῆσοι ἐθεωροῦντο ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου μέχρι τοῦδε ὡς κείμεναι πλησίον τῆς Βρεττανίας, ὁπόθεν καὶ ἐν τῇ μεθομηρικῇ ἀρχαιότητι ὁ πλεῖστος κασσίτερος ἐλαμβάνετο καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις σημαντικὰ ποσὰ τοῦ μετάλλου τούτου εἰσάγονται· συνήθως δὲ ἐν τοῖς νεωτέροις ἐγχειριδίοις τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας αἱ Κασσιτερίδες νῆσοι ἐταυτοποιοῦντο ὑπὸ τῶν συγγραφέων μετὰ τοῦ συγπλέγματος τῶν νήσων Scilly, τῶν κειμένων πρὸ τῆς ἐσχάτης νοτιοδυτικῆς ἄκρας τῆς Βρεττανίας. Ἤδη ὅμως ὁ καθηγητὴς H. Brunnhofer ἀποδεικνύει ἐν τοῖς „Χρονικοῖς τῆς Ἑλβετικῆς γεωγραφικοεμπορικῆς ἑταιρείας ἐν Aarau", ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ παρ' Ὁμήρῳ πολυθαυμάστου τούτου μετάλλου „κασσίτερος" εἶναι ἰνδικῆς καταγωγῆς καὶ ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ σανσκριτικὸν ἐπίθετον συγκριτικοῦ βαθμοῦ hâçitara, ὅπερ σημαίνει *λαμπρότερος*, συνδυάζων δὲ τὴν ἐτυμολογίαν ταύτην μετά τινος σημειώσεως τοῦ πλήρους σπουδαιοτάτων παρατηρήσεων λεξικοῦ γεωγραφικῶν ὀνομάτων τοῦ ἐκ Βυζαντίου Στεφάνου, καθ' ἣν σημείωσιν ὁ κασσίτερος εἰσήγετο (ἀναμφιβόλως ὑπὸ τῶν Φοινίκων) εἰς τὰς δυτικὰς χώρας ἔκ τινος ἐν τῷ ἰνδικῷ ὠκεανῷ κειμένης νήσου, ἄγεται ὁ διάσημος καθηγητὴς εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀσφαλῆ ἀνίχνευσιν τῆς πραγματικῆς θέσεως τῶν Κασσιτερίδων νήσων. Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἅτινα γνωρίζομεν ἐκ τῆς γεωγραφίας τῶν κασσίτερον παραγουσῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς, μόναι ἐκ τῶν νήσων τοῦ Sunda ἡ Bangka καὶ ἡ Billiton πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σουμάτρας δύνανται νὰ εἶναι αἱ ἐν τῷ ἰνδικῷ ὠκεανῷ κείμεναι Κασσιτερίδες. Μόνης τῆς νήσου Bangka ἡ ἐτησία παραγωγὴ κασσιτέρου ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ σύμπασαν τὴν τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ κόσμου παραγωγὴν τοῦ μετάλλου τούτου. Μετὰ τῆς καταπτώσεως καὶ ἐξαφανίσεως τῶν Φοινίκων συναπωλέσθη καὶ ἡ γνῶσις τῶν Κασσιτερίδων νήσων καὶ μόλις κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, δηλαδὴ μετὰ τρισχίλια ἔτη περίπου, ἐπέπρωτο ν' ἀνακαλυφθῇ ἐκ νέου διὰ τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον ἡ ἀνεξάντλητος ἀφθονία κασσιτέρου τῶν νήσων Bangka καὶ Billiton, τῶν ἀρχαίων Κασσιτερίδων.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

1) Ἐξεδόθη ἤδη ὑφ' ἡμῶν καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ καὶ τιμᾶται φρ. χρ. $2^1/_2$. Ἀπ' εὐθείας ἀποστέλλονται κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν εἰκόνων τοῦ ΔΙΑΔΟΧΟΥ μετὰ τῆς ΜΝΗΣΤΗΣ ΤΟΥ καὶ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ τὸ ὀλιγώτερον 5 ἀντίτυπα διὰ φρ. χρ. $12^1/_2$. Ὁ ἀποστέλλων φρ. χρ. 25 διὰ 10 εἰκόνας λαμβάνει τὴν 11ην δωρεάν.

2) ΔΩΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ 1889. Συλλογὴ Ποιημάτων Ι. Γ. Τσακασιανοῦ. Κομψότατον τιμίδιον τιμώμενον Δρ. 4. Ἀπευθυντέον πρὸς τὸν ἐκδότην ἐν Ἀθήναις.

3) Ἡ ἀλληλογραφία παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς ὑπὸ Ἰωακεὶμ Βαλαβάνη, Ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ Παρνασσῷ ἐν Ἀθήναις.

4) ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ὑπὸ Ν. Α. Κοτσελοπούλου καὶ Μ. Ε. Κανακάκη. Ἐν Ἀθήναις. Ἔτος Α'. Ἐτησία συνδρομὴ φρ. χρ. $2^1/_2$.

5) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ὑπὸ Ξενοφ. Δ. Ζύγουρα, καθηγ. Τεῦχος Ἰανουαρίου περιέχον τὴν τραγῳδίαν „Φίλιππος καὶ Ὀλυμπιάς" ὑπὸ Ἀντ. Ι. Ἀντωνιάδου.

6) Sprechen Sie Attisch? Οὕτως ἐπιγράφεται τὸ ἐσχάτως ἐκδοθὲν ὑπὸ C. A. Koch's Verlag, Leipzig, βιβλίδριον πρὸς χρῆσιν ἰδίᾳ τῶν γερμανοσπουδαστῶν, τῶν βουλομένων νὰ ἀσκηθῶσιν ἐν τῷ διαλέγεσθαι ὀρθῶς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀττικῇ διαλέκτῳ.

7) Δεξικὸν Ἐγκυκλοπαιδικὸν ἐκδιδόμενον ἐπιμελείᾳ Ν. Γ. Πολίτου. Τομ. Α'. Φυλλάδιον 1. Ἀθήνησι Μπάρτ καὶ Χίρστ, ἐκδόται.

8) Ἔκθεσις τῆς κρίσεως τοῦ Δραματικοῦ Ἀγῶνος, ἀναγνωσθεῖσα δημοσίᾳ ἐν τῷ Νέῳ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν ὑπὸ Ἰ. Κ. Καμπούρογλου. Τιμᾶται 70 λεπτῶν.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΤΗ Π. ΚΑΙ Ν. ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ἡ ἀλληλογραφία ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ ἦτο σπανιωτάτη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑβραίοις, διότι προτιμοτέρα ταύτης ἦτο ἡ δι' ἀγγέλου προφορικὴ ἐντολή. Βεβαιότατον ὅτι ἡ γραφὴ ἦν πολλῷ πρότερον εὔχρηστος, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως μέσων συγκοινωνίας ἡ ἀλληλογραφία δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ γένηται ἢ δι' ἀγγέλων καὶ ὁδοιπόρων. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν μνεία γίγνεται ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, βλέπομεν ὅτι καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἐν γένει δι' ἀγγέλων ἐπέτασσον τοῖς λαοῖς καὶ τότε μόνον ἔδιδον καὶ ἐπιστολὰς τοῖς ἀγγέλοις, ὅταν ὁ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν σκοπὸς ἔδει νὰ ᾖ μυστικός, ἢ εὐγενείας ἕνεκα, ἢ ὁσάκις ἦτο ἀναγκαῖον ἡ προφορικὴ ἀγγελία νὰ γένηται διὰ τῶν βασιλικῶν γραμμάτων ἐντονωτέρα. Οἱ βασιλεῖς συνήθως ἐχρῶντο τοῖς σωματοφύλαξιν αὐτῶν ὡς ἀγγέλοις ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ των. Ἐκτὸς ὅμως τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ οἱ προφῆται ἔγραφον ἐπιστολάς, δι' ὧν ἤγγελλον τοῖς ἀνθρώποις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Συνηθεστέρα δὲ καὶ μείζων ἤρξατο νὰ γίγνηται ἡ ἀλληλογραφία ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Περσῶν κυρίως. Αἱ βασιλικαὶ διαταγαὶ ἔχουσαι τύπον σχεδὸν τῶν νῦν βασιλικῶν διαταγμάτων ἐπέμποντο ἔγγραφοι. Ὡσαύτως ἔγγραφοι ἐπέμποντο πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὸ τῶν περσικῶν ὑπαλλήλων διάφοροι περὶ τῆς χώρας εἰδήσεις, πρὸς οὓς ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνετο ἐγγράφως πάλιν διὰ τῶν βασιλικῶν γραφέων. Οὐ μόνον δὲ ἡ μεταξὺ βασιλέως καὶ ὑπαλλήλων ἀλληλογραφία ἐτελεῖτο δι' ἐπιστολῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταξὺ ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων. Πρῶτος ὁ Κύρος ἐρρύθμισέ πως ταχυδρομεῖον τῆς πολιτείας ἐν τῇ νῦν σημασίᾳ τῆς λέξεως. Οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀποστολὴν τῶν δημοσίων ἐγγράφων οὐ μόνον πεζοπόρους καὶ ἐφίππους ἀγγέλους εἶχον, ἀλλ' ἵνα τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀφικνῶνται ὡς οἷόν τε τάχιστα εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον ἵδρυσαν ἐν ταῖς κυριωτέραις ὁδοῖς ταχυδρομικοὺς σταθμούς, ἔνθα τοὺς κεκμηκότας πεζοπόρους καὶ ἐφίππους ταχυδρόμους ἀντικαθίστων ἄλλοι συνεχίζοντες οὕτω τὸ ἔργον τῶν πρώτων. Ἵνα δὲ δύνωνται οἱ ταχυδρόμοι οὗτοι τῆς κυβερνήσεως νὰ περατῶσι τὸ ἔργον αὐτῶν ἄνευ διακοπῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, θέρους τε καὶ χειμῶνος, ἐδικαιοῦντο νὰ ἀγγαρεύωσιν ἀνθρώπους τε καὶ κτήνη. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παρὰ τῷ Ματθαίῳ (5, 41) ῥῆσις: „καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο". Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ περσικοῦ κράτους ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ὠργανώθη ὅπως δήποτε τελειότερον τὸ ταχυδρομεῖον, ἡ δὲ ἰδιωτικὴ ἀλληλογραφία ἐγένετο πολλῷ συνηθεστέρα καὶ συχνοτέρα, διότι νῦν ἠδύνατο ἕνεκα τῆς ἀναπτυχθείσης συγκοινωνίας νὰ ἐπιστέλλῃ καὶ ὁ μὴ ἔχων ἴδιον γραμματοκομιστήν. Ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπέστελλον περὶ σπουδαιοτάτων ζητημάτων οἱ Ἀπόστολοι πρὸς τὰς διαφόρους χριστιανικὰς κοινότητας καὶ αὗται πρὸς ἀλλήλας. Τὸ παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις ἔθος νὰ δίδωσι τοῖς εἰς ξένην χώραν πορευομένοις φίλοις καὶ γνωστοῖς συστατικὰς ἐπιστολάς, ἵνα τύχωσι ξενίας, ἦν καὶ παρὰ ταῖς ἀρχαιοτάταις χριστιανικαῖς κοινότησιν συνηθέστατον. Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος ἐν τῇ Β'. Κορινθ. 3, 1 διαρρήδην λέγει: „ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν· εἰ μὴ χρῄζομεν, ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν". Αἱ ἐπιστολαὶ ἐγράφοντο κατ' ἀρχας ἐπὶ παπύρου ἢ διφθερῶν, αἵτινες ἐλιττόμεναι ἐσχημάτιζον κύλινδρον, ὃν συσφίγγοντες δεσμῷ ἐσφράγιζον. Τὸ σφράγισμα κυρίως ἐγίνετο, ὁσάκις τὰ ἀποστελλόμενα ἦσαν βασιλικὰ διατάγματα ἢ ἄλλα ἐπίσημα δημόσια ἔγγραφα. Τοῦ χρόνου ὅμως προϊόντος τὸ ἔθος τοῦ σφραγίζειν τὰς ἐπιστολὰς ἐπεκράτησε τοσοῦτο, ὥστε μόνον ἀνάγωγος καὶ αὐθάδης ἠδύνατο ν' ἀποστέλλῃ ἠνεῳγμένα γράμματα. Περὶ τοῦ τύπου τοῦ περιεχομένου τῶν ἀρχαιοτάτων ἐπιστολῶν μόνον συνοπτικώτατα καὶ ἀτελεῖς μαρτυρίαι διεσώθησαν ἡμῖν, περὶ τῶν μεταγενεστέρων ὅμως πληρέστεραι. Κατὰ ταύτας αἱ ἐπιστολαὶ ἤρχοντο μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπιστέλλοντος καὶ μετ' ἀσπασμοῦ πρὸς ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἡ ἐπιστολὴ ἀπηυθύνετο. Οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν ἀσπασμοὶ καὶ αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι ἐν τῷ τέλει προῆλθον μὲν ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι συνήθους τῶν ἐπιστολῶν τύπου, ἀλλ' ὁ χριστιανικὸς τύπος εἶνε πολλῷ τελειότερος, τοῦ σκοποῦ ὄντος ὅλως ἀλλοίου· οἱ ἀπόστολοι δηλαδὴ ἐσκόπουν διὰ τῶν ἐπιστολῶν νὰ ἀποτρέψωσι τοὺς ἀπειλοῦντας τὰς πρώτας χριστιανικὰς κοινότητας κινδύνους. Γνωστόν, ὅτι αἱ πρῶται χριστιανικαὶ κοινότητες ἀπετελέσθησαν ἐκ χριστιανῶν ἐξ ἐθνῶν, καὶ ἐξ Ἰουδαίων. Καὶ ἐκεῖνοι μέν, καίπερ χριστιανοὶ γενόμενοι, εἶχοντό πως στερρῶς τοῦ ἐθνικοῦ βίου, οὕπερ ἕξεις τινὲς ἠπείλουν τελείαν ἀνατροπὴν τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων, οὗτοι δὲ ἐζήτουν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐξιουδαΐσωσι τὸν χριστιανισμόν, ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἦν καθολικὴ καὶ προώριστο πᾶσι τοῖς λαοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσι. Τὰς ἡμαρτημένας ταύτας γνώμας καὶ ἕξεις τῶν τε ἐξ ἐθνῶν καὶ τῶν ἐξ Ἰουδαίων χριστιανῶν, ὡς καὶ ἄλλας μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ἐπικρατούσας διαιρέσεις καὶ κακίας, κατώρθωσαν οἱ ἀπόστολοι νὰ ποιήσωνται ἐκποδών, ἢ αὐτοὶ ἐπιχειροῦντες πορείας πρὸς τὰς χριστιανικὰς κοινότητας, ἢ ἀποστέλλοντες πιστοὺς φίλους, ἢ τὸ συνηθέστερον στέλλοντες ἐπιστολάς. Τὸ πλεῖστον δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης ὀφείλεται τῷ ἔθει τούτῳ τῶν Ἀποστόλων.

Κ.

☞ Ἐξεδόθη ἤδη καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ. Διὰ τὰ περαιτέρω ἴδε „Βιβλιοθήκη" σελ. 15. κ. Ν. Γ. εἰς Βραΐλαν. Ὁ 23 ἀρθ. τῆς Κλειοῦς τοῦ παρελ. ἔτους συμπεριλαμβάνεται ἐν τῷ 24. ἀριθμῷ. — κ. Γ. Κ. εἰς Κίον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Δ. Κ. εἰς Ρέθυμνον. Ἐσημειώσαμεν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν τὰ αἰτηθέντα ἀπεστάλησαν. — κ. Γ. Ρ. εἰς Μιτυλήνην. Θὰ ἐξακολουθήσωμεν. — κ. Γ. Ι. Π. εἰς Μούραις. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φιλικὴν σύστασιν καὶ ἀναμένομεν. — κ. Π. Α. εἰς Ὀδησσόν. Ἀπεσταλησαν ἐγκαίρως. — κ. Π. Π. εἰς Κυπαρίσσιον. Ἐλήφθησαν, τὸ δὲ περικάλυμμα θὰ ἔχητε προσεχῶς. — κ. Ν. Γ. Σ. εἰς Μιτγαμάρ. Ἐνεγράφαμεν ὅλους, τὰ λαχεῖα λαμβάνετε μὲ τὸν 2. ἀριθμόν, σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Φ. Α. Σ. καὶ Π. Κ. εἰς Σμύρνην. Ἐλήφθησαν, αἱ δὲ παραγγελίαι σας ἐξετελέσθησαν. — κ. Κ. Ν. Κ. εἰς Βάρναν, κ.ν Μ. Ζ. εἰς Κωνστάντσαν. Ἐληφθήσαν καὶ σᾶς ἐνεγράφαμεν. — κ. Κ. Γ. εἰς Πότι. Ἀπεστείλαμεν. — κ. Γ. Μ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Πρὸ τῆς παραλαβῆς τῆς λίαν κολακευτικῆς ἐπιστολῆς σας περὶ τῶν εἰκόνων μας ἀνέγνωμεν ἐν τῇ συναδέλφῳ „Κωνσταντινουπόλει" ἐπίσης λίαν συστατικὰς λέξεις. — Mr. Δ. Φ. à Smyrne. Nous vous remercions de votre remise. Quant à votre opinion peut-être plus tard nous serons en état de nous y conformer. Notre Revue, pour dire la verité, pris en considération nos immenses frais pour les gravures etc., est sans doute la meilleure et la moins chère de toutes les autres. — κ. Ι. Ζ. εἰς Βατούμ. Ἐσημειώσαμεν καὶ τὰ τῆς τελευταίας σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς φιλικὰς ὑμῶν προσπαθείας. — κκ. Θ. Ε. καὶ Ι. Δ. εἰς Μελβούρνην (Αὐστραλίαν). Ἀσμένως ἐλάβομεν τὴν αὐτόθι παραγγελίαν σας καὶ ἀμέσως ἐσπεύσαμεν πρὸς ἐκτέλεσίν της, χαίρομεν δὲ διὰ τὰ πατριωτικὰ ὑμῶν αἰσθήματα. — κ. Ν. Δ. Ι. εἰς Τοῦρνο-Μαγορέλλον. Ἐλήφθησαν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Στέφανος Δραγούμης. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος (μετὰ εἰκόνος). — Μία γνώμη ὑπὸ Α. Κ. — Οἱ τρεῖς τρομεροὶ τῆς Βενετίας (μετὰ εἰκόνος). — Μικροσκοπικαὶ παρατηρήσεις. — Ὁ Δαίμων. Διήγημα ὑπὸ Ι. Ι. Κρασσέβσκυ. — Πινακοθήκη, ἤτοι ἑρμηνεία τῶν εἰκόνων. Ποικίλα. (Ὀλίγα περὶ χρησίμων φυτῶν. — Φιλοπονία τῶν μελισσῶν. — Πόσον ἔπινεν εἰς ῥωμαῖος. — Ἡ ἐνέργεια τῆς καρδίας. Βάθη τοῦ ὠκεανοῦ. — Ὁ τύπος ἐν Παρισίοις. — Στοίχημα. — Γιγαντιαῖος πολύπους.) — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Ἀνεύρεσις λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἐν Καισαρείᾳ. — Τίς ὁ ἐφευρέτης τοῦ μικροσκοπίου. — Ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων. — Μετακόμισις μετεωρίτου. — Ἡ πτῆσις τινῶν ἐντόμων. — Ἡ θέσις τῶν Κασσιτερίδων νήσων.) — Βιβλιοθήκη. — Ἡ Ἀλληλογραφία ἐν τῇ Ν. καὶ Π. Διαθήκῃ ὑπὸ Κ. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Στέφανος Δραγούμης. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος (ἐν σελ. 1). — Οἱ τρεῖς φοβεροὶ τῆς Βενετίας. Εἰκὼν ὑπὸ C. v. Piloty (ἐν σελ. 4—5). — Χειμών. Εἰκὼν ὑπὸ Γουλιέλμου Κράϋ (ἐν σελ. 9).

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, *ἐν Λειψίᾳ.* — *Χάρτης ἐκ τῆς* Neue Papiermanufactur *ἐν Στρασβούργῳ.* — *Μελάνη* Frey & Sening, *ἐν Λειψίᾳ.*